

I gledam more gdje se k meni penje
i slušam more dobro jutro veli
i ono sluša mene i ja mu šapćem
o dobro jutro more kažem tih
pa opet tiše ponovim mu pozdrav
a more sluša pa se smije
pa šuti pa se smije pa se penje
i gledam more i gledam more zlato
i gledam more gdje se k meni penje
i dobro jutro kažem more zlato
i dobro jutro more more kaže
i zagrli me more oko vrata
i more i ja i ja s morem zlatom
sjedimo skupa na žalu vrh brijega
i smijemo se i smijemo se moru

J. Pupačić *More*

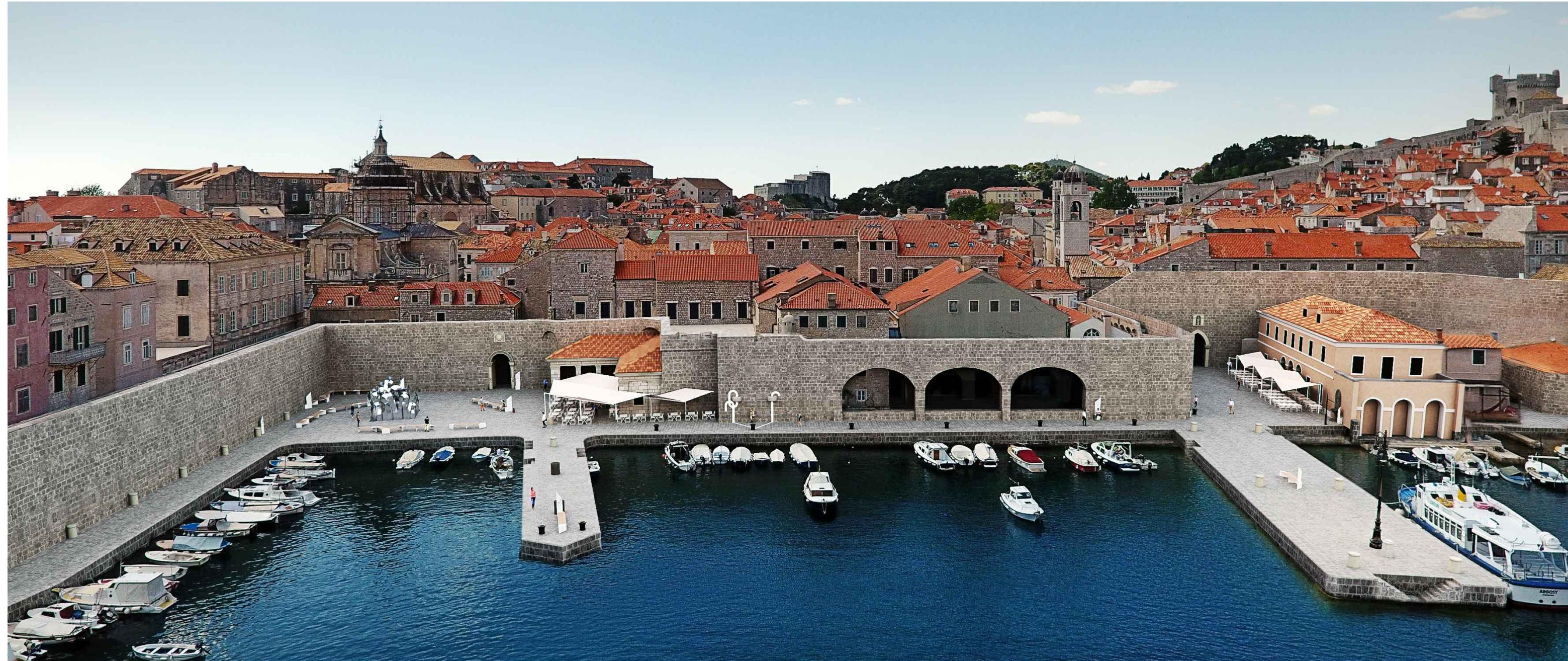
SADRŽAJ

- 1. URBANISTIČKO RJEŠENJE PROSTORA LUKE UNUTAR ŠIREG PROSTORA GRADA**
- 2. KONCEPT RJEŠENJA URBANOГ INTERIJERA LUKE**
- 3. OTKRIVANJE SKRIVENOG - POVIJESNI NALAZI U LUCI**
- 4. IDEJNO ARHITEKTONSKO RJEŠENJE URBANOГ INTERIJERA**
- 5. IDEJNO RJEŠENJE TRGOVA**
- 6. VIZUALNI IDENTITET**
- 7. SIGNALIZACIJA**
- 8. URBANA OPREMA**
- 9. SKULPTURA**
- 10. REŽIMI KORIŠTENJA**
- 11. UMANJENI PLAKATI**

ODMOR, ODMOR PROSTORA.
ŽELIM DA SE OVAJ GRAD
ODMORI, DA SE OVAJ KAMEN
ODMORI, DA REČE: - A HVALA,
SAD VIŠE NIŠTA.

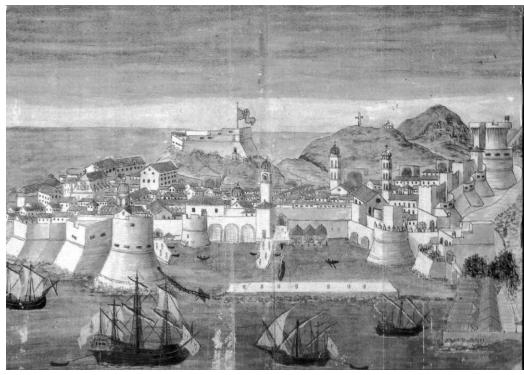
Katerina Duda, časopis Mjera II, 2020.

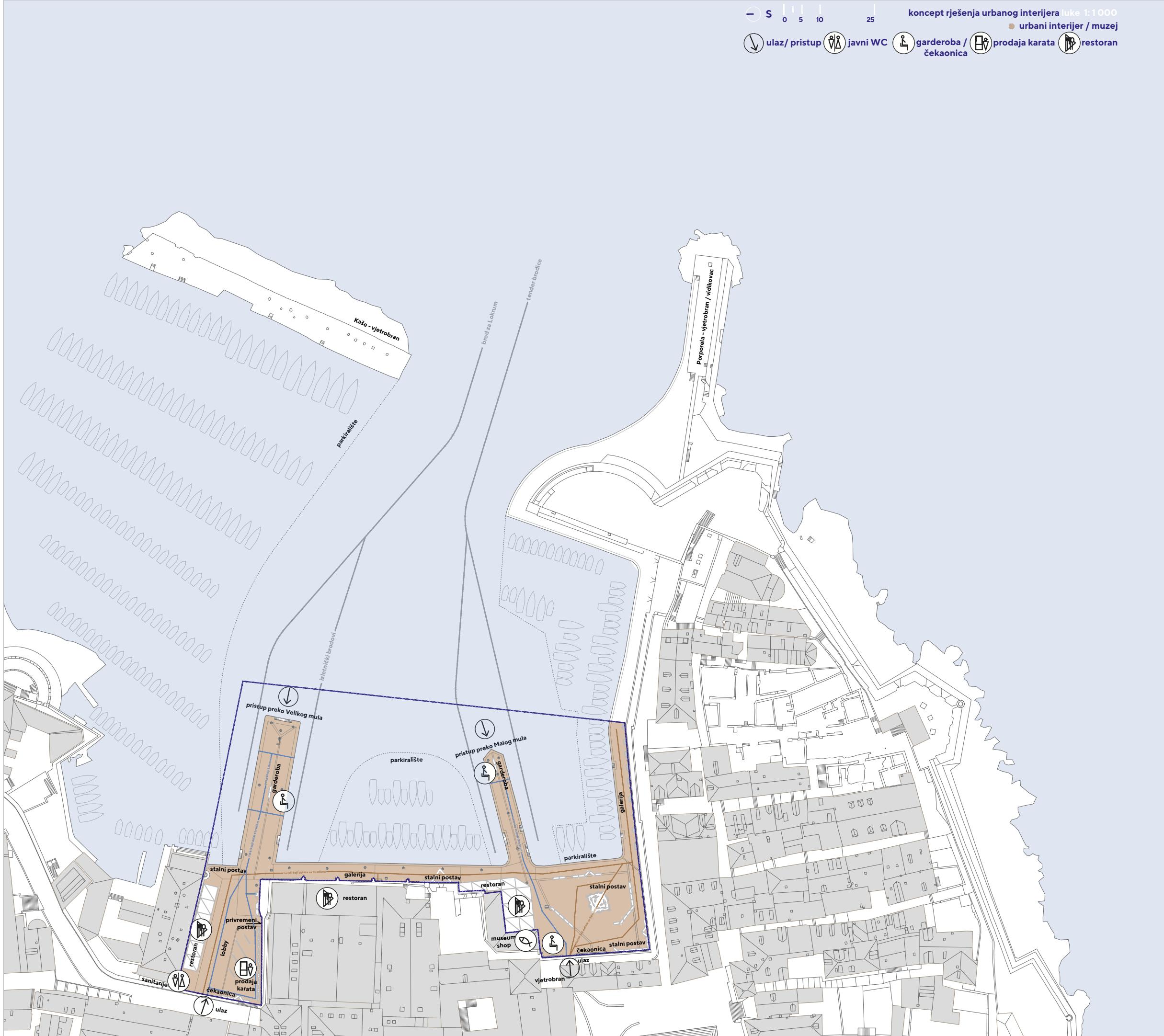
Analiza javnih otvorenih površina stare gradske jezgre i izgrađenog tkiva Grada pokazala je izrazit nedostatak slobodnog neizgrađenog prostora, tipičan za srednjovjekovni utvrđen grad. Postotak neizgrađenog tkiva većinom čine uske ulice, od kojih se ističe tek glavna ulica Stradun, tako nazvana vjerojatno zbog svoje atipične veličine. Prostrane dubrovačke poljane, koje predstavljaju žarište života u ljetnim ili zimskim mjesecima, na prvi pogled pružaju dovoljno prostora za protok svih šetača. Međutim, sloj koncesijskih površina na istom prikazu odaže kroničan nedostatak istinski slobodnog teritorija.

Analizom omjera koncesijskih površina unutar stare gradske jezgre, uočen je nesrazmjerni između ugostiteljskih površina restorana u prostoru luke i onih unutar zidina. Gradska luka, kao križište brojnih puteva turista, lokalaca, ribara i ugostiteljskih radnika, ali i kao mjesto ulaska te prvog upoznavanja dalekih posjetitelja s Gradom, trebala bi biti slobodan javni prostor koji je sposoban primiti potrebnu količinu ljudi i omogućiti nesmetan promet svih korisnika. Predloženo rješenje predviđa značajnu redukciju ugostiteljskih površina oba restorana te grupiranje štandova za prodaju brodskih izleta, a uklanjanje sadržaja kojih ovaj Grad ima i naprtek, poput prodaje neautohtonih suvenira. Oslobođeni teritorij predaje se javnom dobru, građanima, ali i turistima kao mjesto za predah od istraživanja Grada.

Proučavanje opširne konzervatorske dokumentacije otkrilo je velik broj neispričanih priča koje su utkane u prostor gradske luke, te relativno nepoznate i samim građanima. Tek pomnim istraživanjem na terenu, uočene su tajne poput ušica povijesnog lučkog lanca, obrisa postupnog nasipanja obale ili pak obrisa čitave jedne kule Ribarnice. Otkrivajući skriveno, koncept otvorenog muzeja Porat priča promatra staru gradsku luku kao jedinstvenu cjelinu unutar grada, u skladu s projektnim zadatkom urbanog interijera. Oba trga - izložbene dvorane sa stalnim postavom imaju po 2 ulaza, jedan pješački i jedan morski, a povezana su galerijom. Dodatni sadržaji poput mujejskog restorana, souvenir shop-a i sanitarija upotpunjaju ponudu.

Kao stalni postav muzeja, promatra se nova urbana oprema koja služi kao podloga za prezentaciju arheoloških istraživanja, zapunjениh otvora, obrisa temelja u opločenju,... Razmještaj urbane opreme nije slučajan, već proizlazi iz povijesnih slojeva, bilo iz nekadašnjih obrisa gatova i obale, ili pozicije danas nepostojećih objekata granara, kule Ribarnice ili Mornarske lože. Ovim konceptom, turist, građanin ili ribar, uči o povijesti gradske luke čitanjem povijesnih crtica sjedajući na novom trgu ili prostorno doživljava nekadašnje obale luke krećući se kroz samu opremu.

ušice za koje se prihvaćao lučki lanac

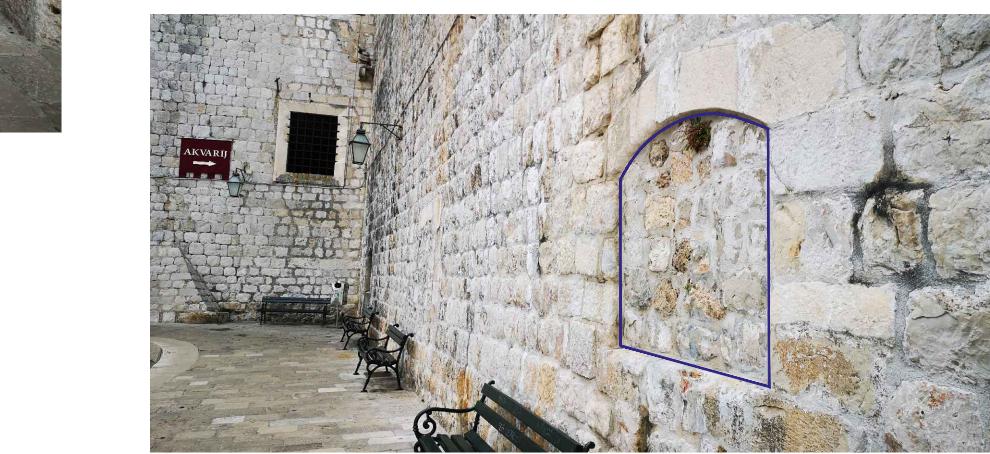
Otkrivanje skrivenog...

zapunjeni otvori na kantunu trga od Ponte

zapunjeni 4. luk Arsenala

zapunjeni otvor na zidu od Karmena

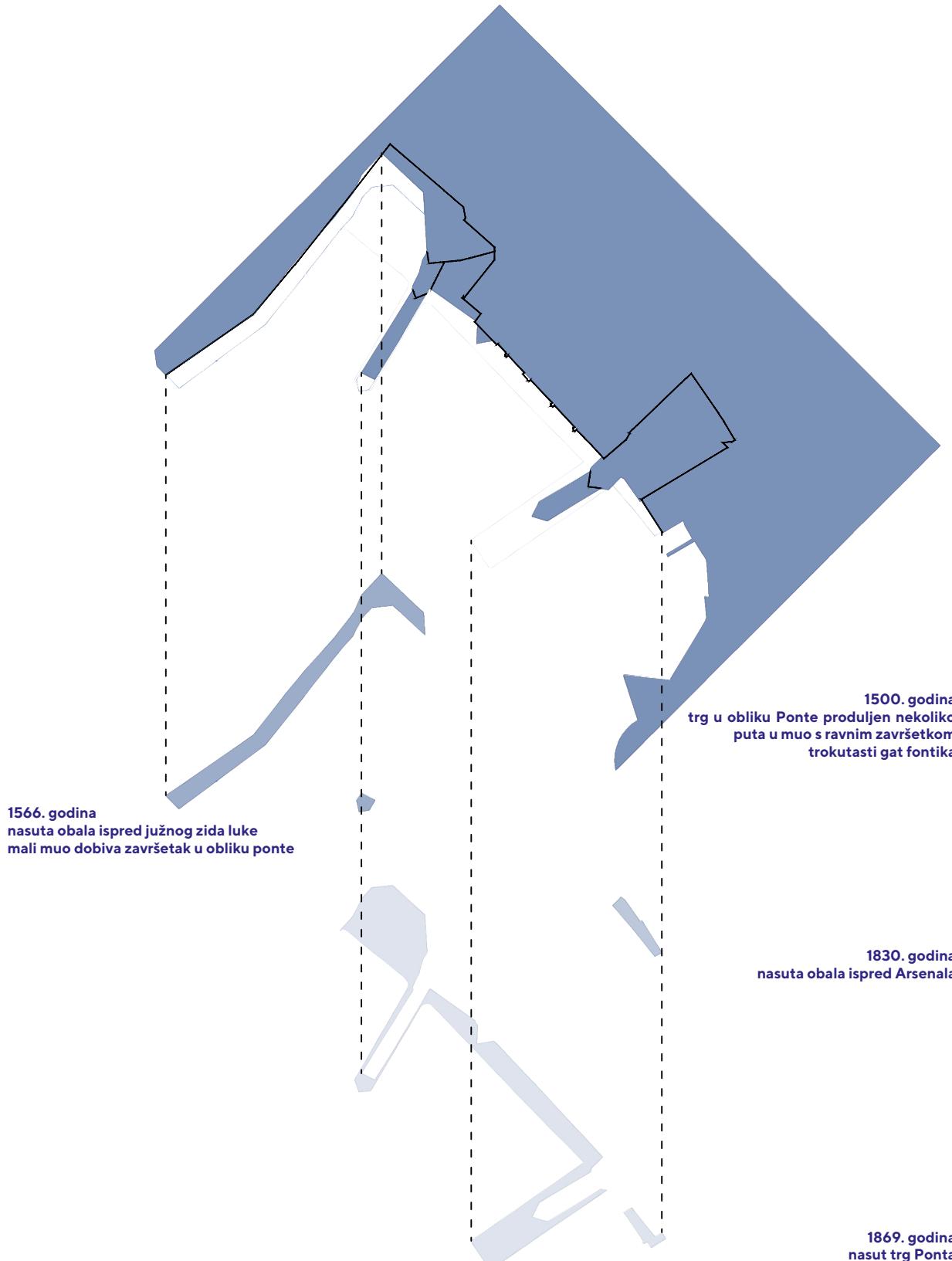
ušice za koje se prihvaćao lučki lanac na tvrđavi sv. Ivana

obris kule Ribarnice

razlike u opločenju - geneza obale

1500. godina
**trg u obliku Ponte produljen nekoliko
puta u muo s ravnim završetkom
trokutasti gat fontik**

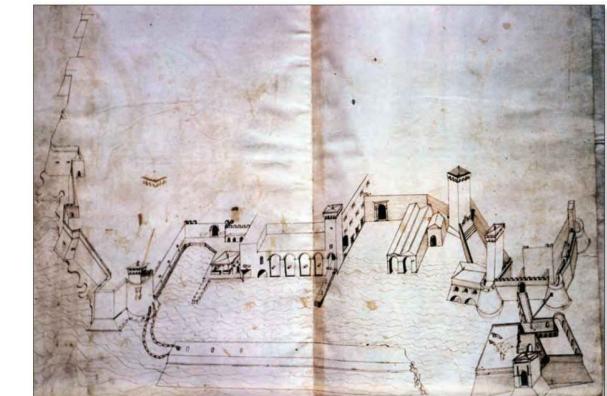
1830. godina
nasuta obala ispred Arsenal

1869. godina
nasut trg Ponte
produljeni veliki i mali muzej
nasuta obala ispred Arsenalu
srušena kula Ribarnice i mali Arsenal
šetnica do Poropore

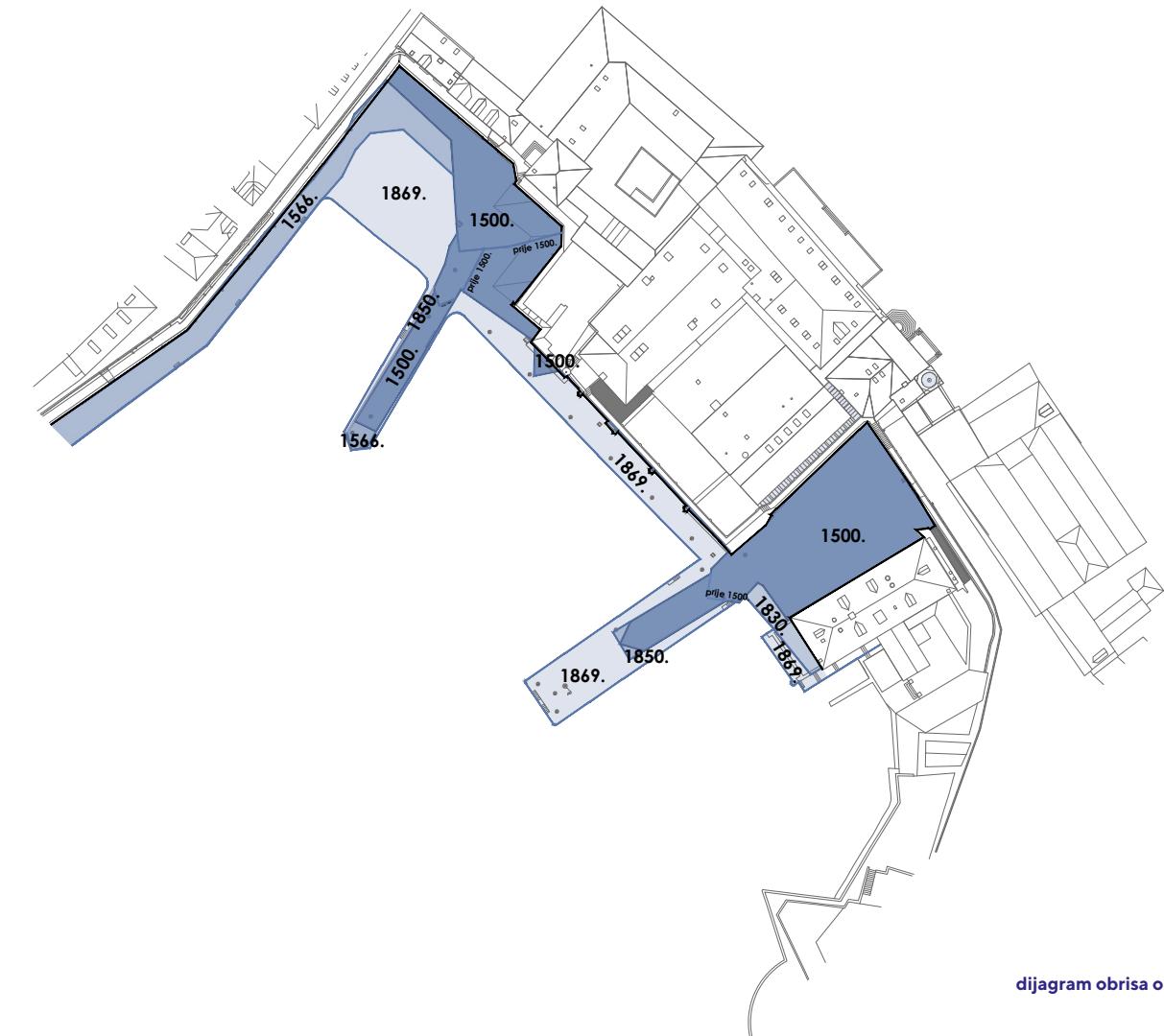

Prikaz izgleda grada u XII. stoljeću

obris obale u 12. stoljeću - unutrašnje more / paludazzo

**obris obale u 16. stoljeću - mornarska loža na trgu
Ponta i kula Ribarnice te more na trgu Ribarnice**

dijagram obrisa obale

Prostor i obris stare gradske luke Dubrovnika doživio je brojne promjene kroz stoljeća svog postojanja. Prvotna luka nastala je u prirodnom zaljevu između poluotoka Laus i kopna, prostoru zvanom paludazzo (močvara) ili unutrašnje more.

Postupnim nasipavanjem terena te spajanjem seksterija Kaštio, sv. Petra i Pustijerna s utvrđenim burgusom Prijeko, krajem 13. stoljeća formira se konačni oblik zidina koji će se kasnije neznatno mijenjati. Najranjiviji dio obrane grada, njegovog zida bila je upravo gradска luka - porat, poglavito otvoreni lukovi velikog Arsenala pa se tom problemu pokušalo doskočiti privremenim zidanjem otvora te njihovim rušenjem prilikom porinuća nove galije.

Prostor luke prvenstveno je gospodarski prostor, koji se sukladno različitim potrebama i različitim korisnicima prilagođavao, nasipavao, dograđivao i obzidavao. Prije 500 godina, luka, čuvana s 4 kule, bila je i obrambeno važan prostor te je sukladno tome prostor izvan zidina bio minimalan s 2 mula i trokutastim gatom fontikom. Obris trokutastog gata na mjestu Ponte svjedoči o imenu samog trga i njegovih vrata, a može se iščitati i iz današnjih promjena u opločenju. Luka je imala funkciju nužnog ukrcaja i iskrcaja tereta te obavljanja "prljavih" djelatnosti - klaonica, prodaja ribe,...

Najveće promjene u obuhvatu luke događaju se u doba Austrije, koja produžuje oba mula radi prihvata putnika, nakon čega manji muo postaje Veliki muo, a luka dobiva i novi valobran te šetnicu do Porporele. Na trgu Ribarnice, ruše se mali Arsenali kao i kula Ribarnice, a sama ribarnica se premješta na Pontu. Otud i zabuna između imena trgovaca koje malo tko zove njihovim povijesnim imenima. U ovo doba, luka osim trgovačkog dobiva i turistički značaj, pa se uređuju šetnice te prostor proširuje za primanje većeg broja putnika iz parobroda.

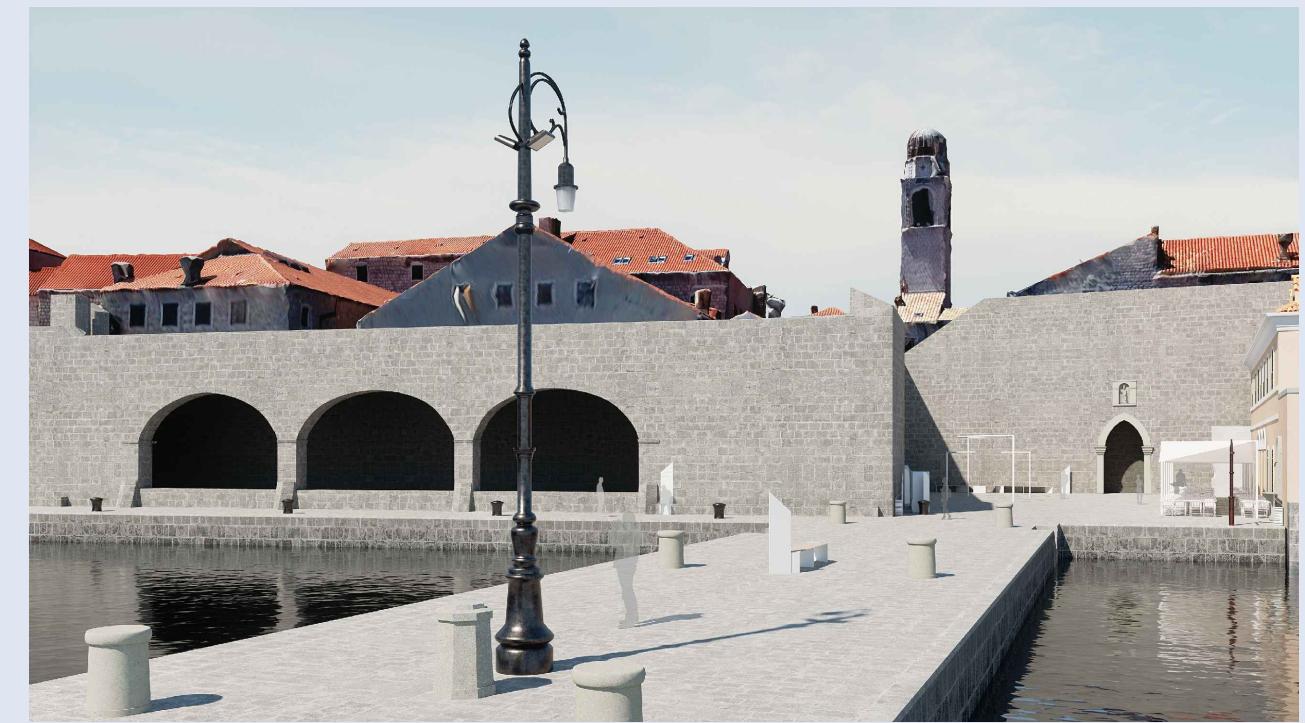
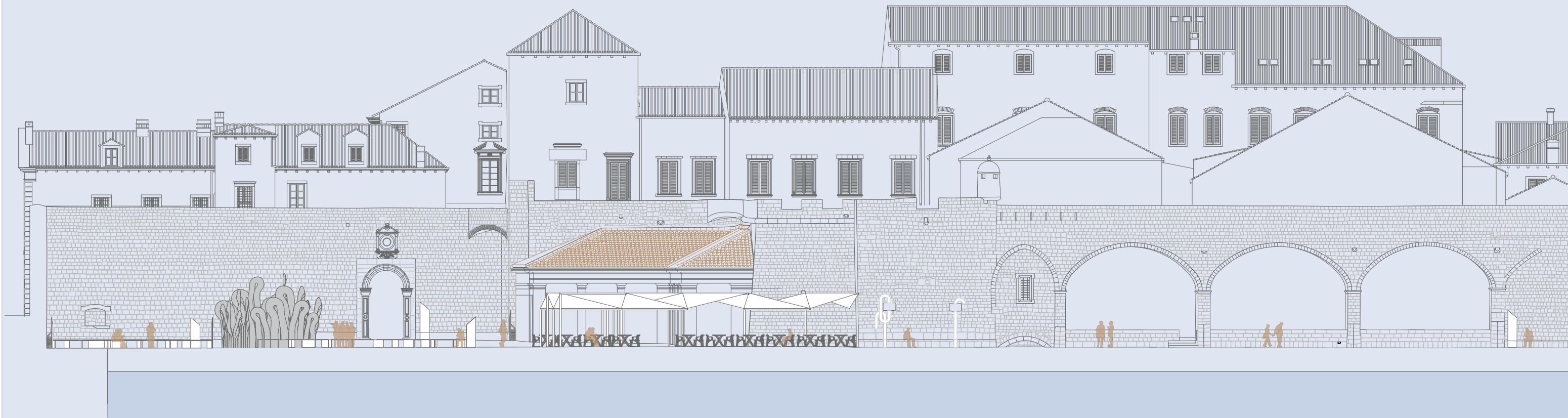

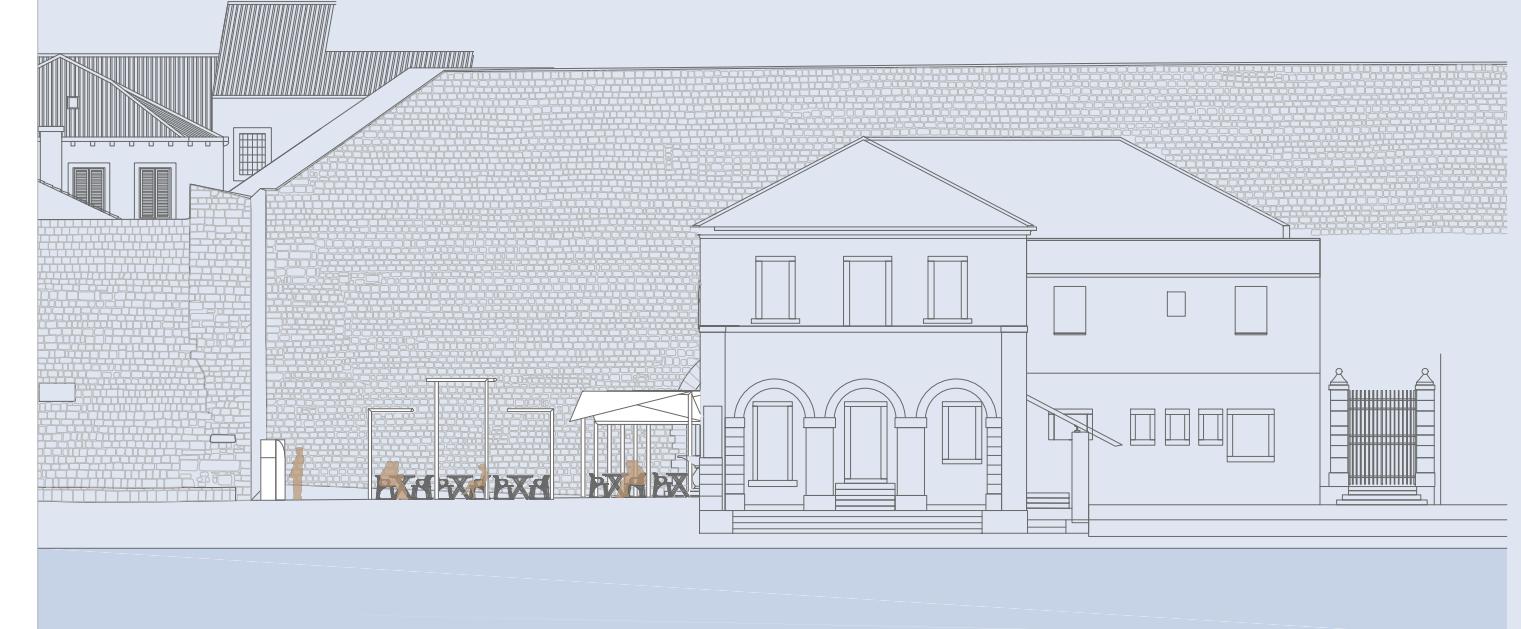
Danas, gradska luka iskorištava se većinski u turističke svrhe, a manjim dijelom kao izvor života malobrojnih ribara preostalih u staroj gradskoj jezgri. Nažlost, turistički i ugostiteljski sadržaji parazitirali su do tih mjeru da jedni drugima ometaju djelovanje te onemogućavaju normalan protok ljudi i odvijanje međusobnog suživota turista, lokalaca, ribara i putnika.

Prostoru luke prvenstveno treba više prostora, tj. redukcije koncesijskih površina. Usporedom koncesijskih površina u cijeloj staroj gradskoj jezgri, uočen je nesrazmjer između onih unutar zidina i u samoj gradskoj luci, koja je mjesto sjecišta brojnih puteva te sami ulaz u grad za brojne putnike. Grupiranjem štandova za prodaju brodskih izleta te njihovim smještanjem uz južni zid Ribarnice, rješava se problem njihovog konflikta s ugostiteljskim sadržajem te otvara vizuru iz luke na Ploče, sv. Jakov i Župski zaljev. Osim toga, nova pozicija omogućava im nesmetanu prodaju u hladu zidina te međusoban ravnopravan položaj.

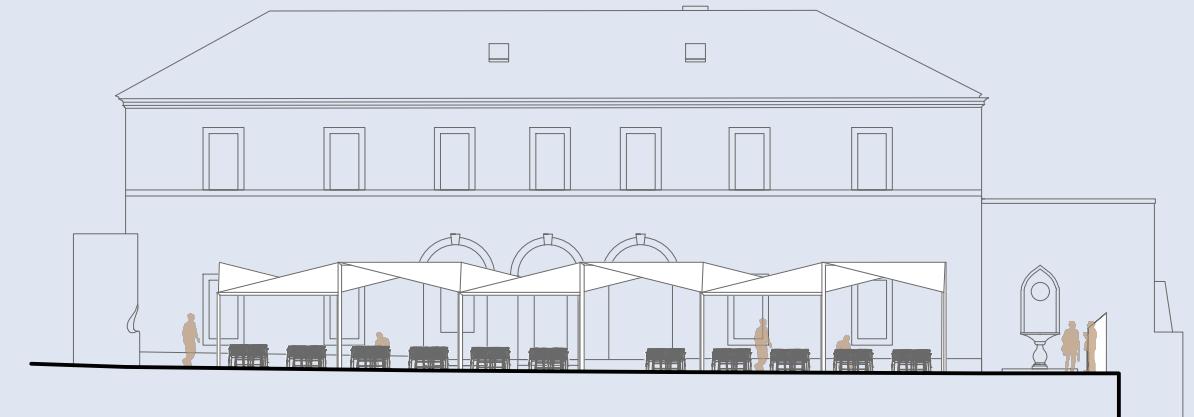
Prostor Ponte postaje novi gradski trg sa skulpturom Unutrašnje more, otvoreni prostor za predah, ali i mjesto učenja o bogatoj povijesti lokacije. Koncept muzeja na otvorenom pomaže shvaćanju gradske luke kao zasebne cjeline unutar Grada s vlastitom poviješću i identitetom.

Postav urbane opreme nije slučajan već svjedoči o postupnom širenju obale te korisnik čitanjem totema signalizacije, ali i samim kretanjem kroz prostor doživljava njegovu povijest. Naglasak pojedinih detalja poput trokutastog gata i ušica lučkog lanca, i same građane će nadahnuti na istraživanje vlastitog Grada.

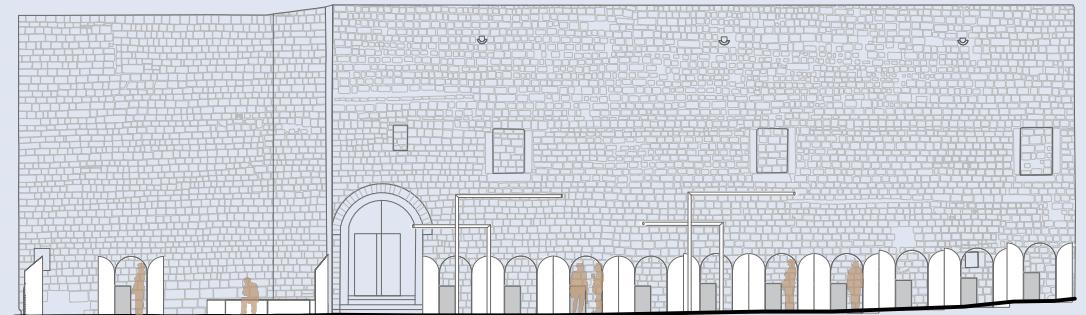

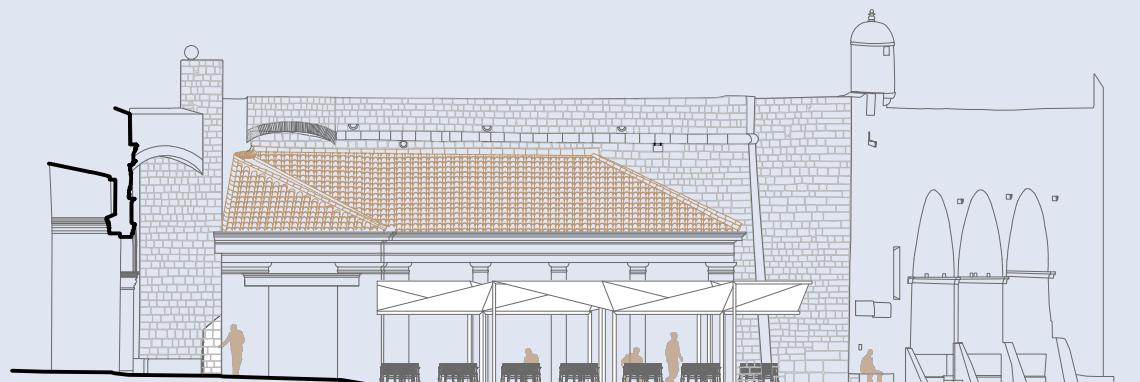
glavno pročelje gradske luke

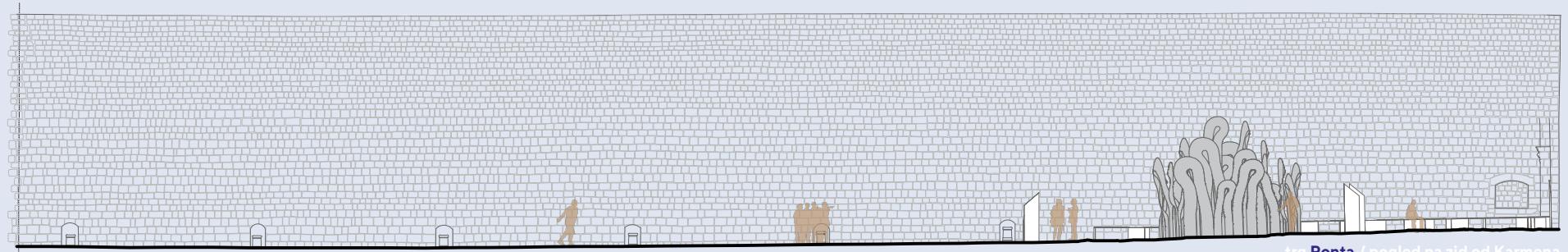
trg Ribarnica / pogled na pročelje restorana

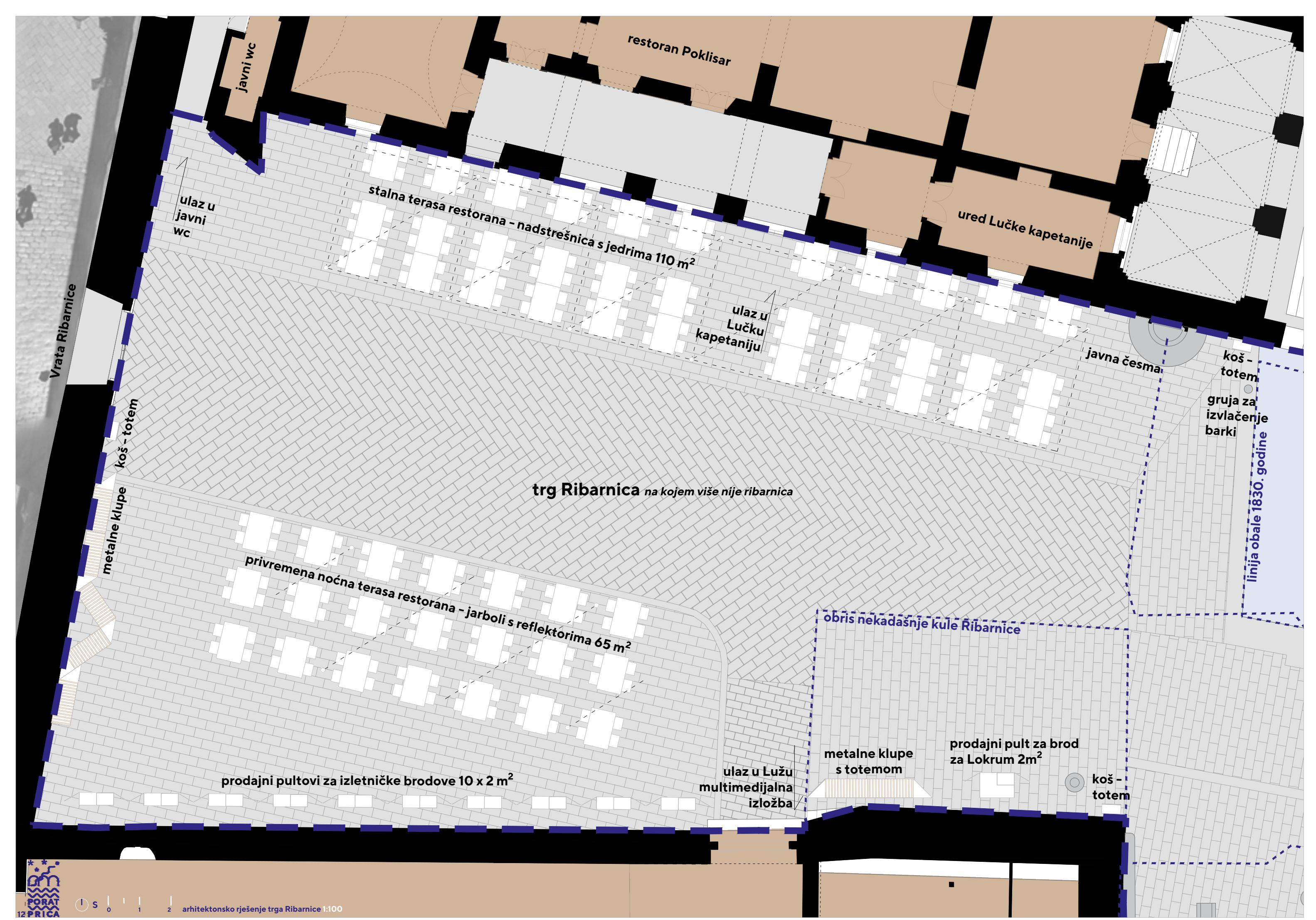
trg Ribarnica / pogled na bočno pročelje sa štandovima

trg Ponta / pogled na pročelje restorana

trg Ponta / pogled na zid od Karmena

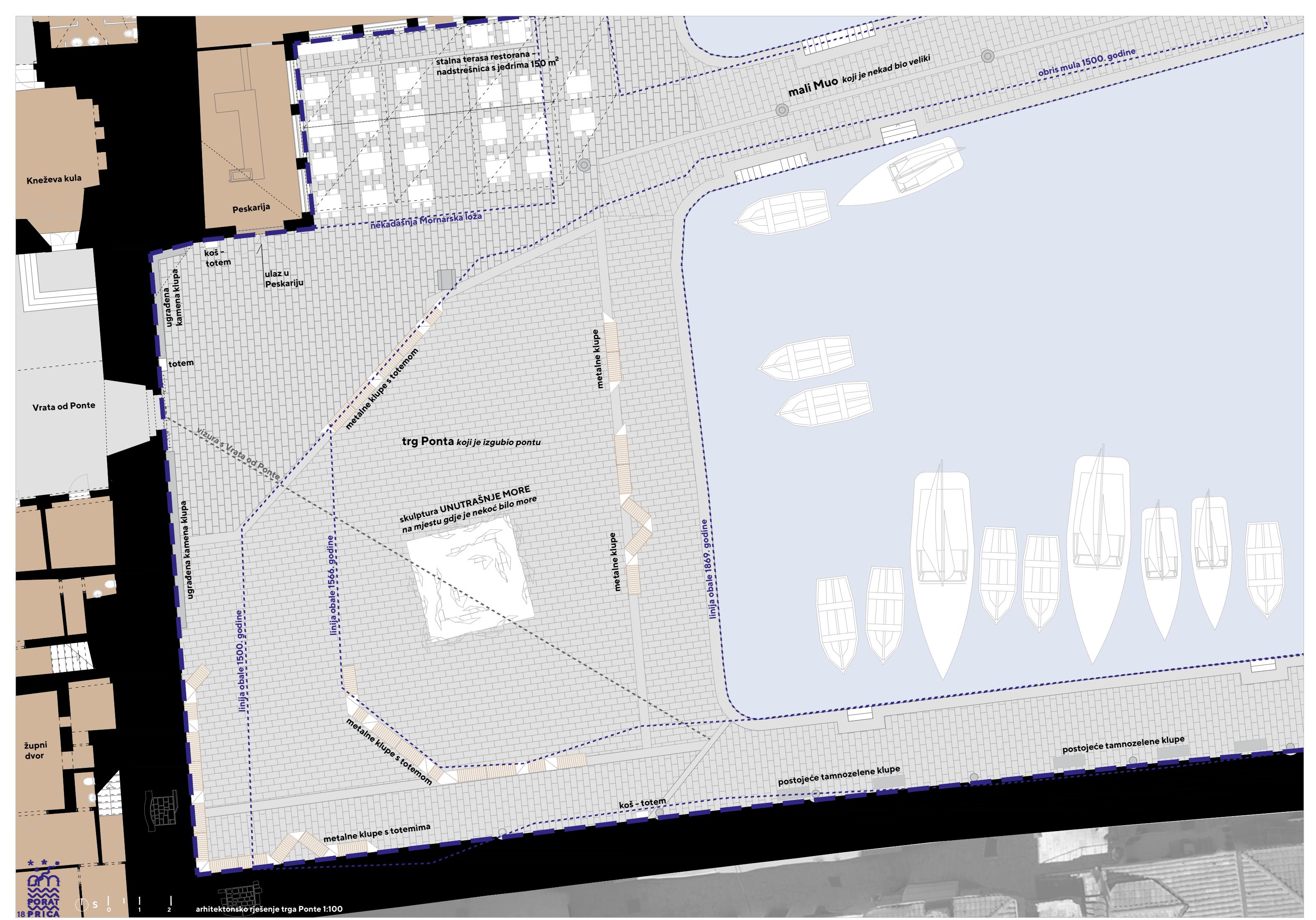

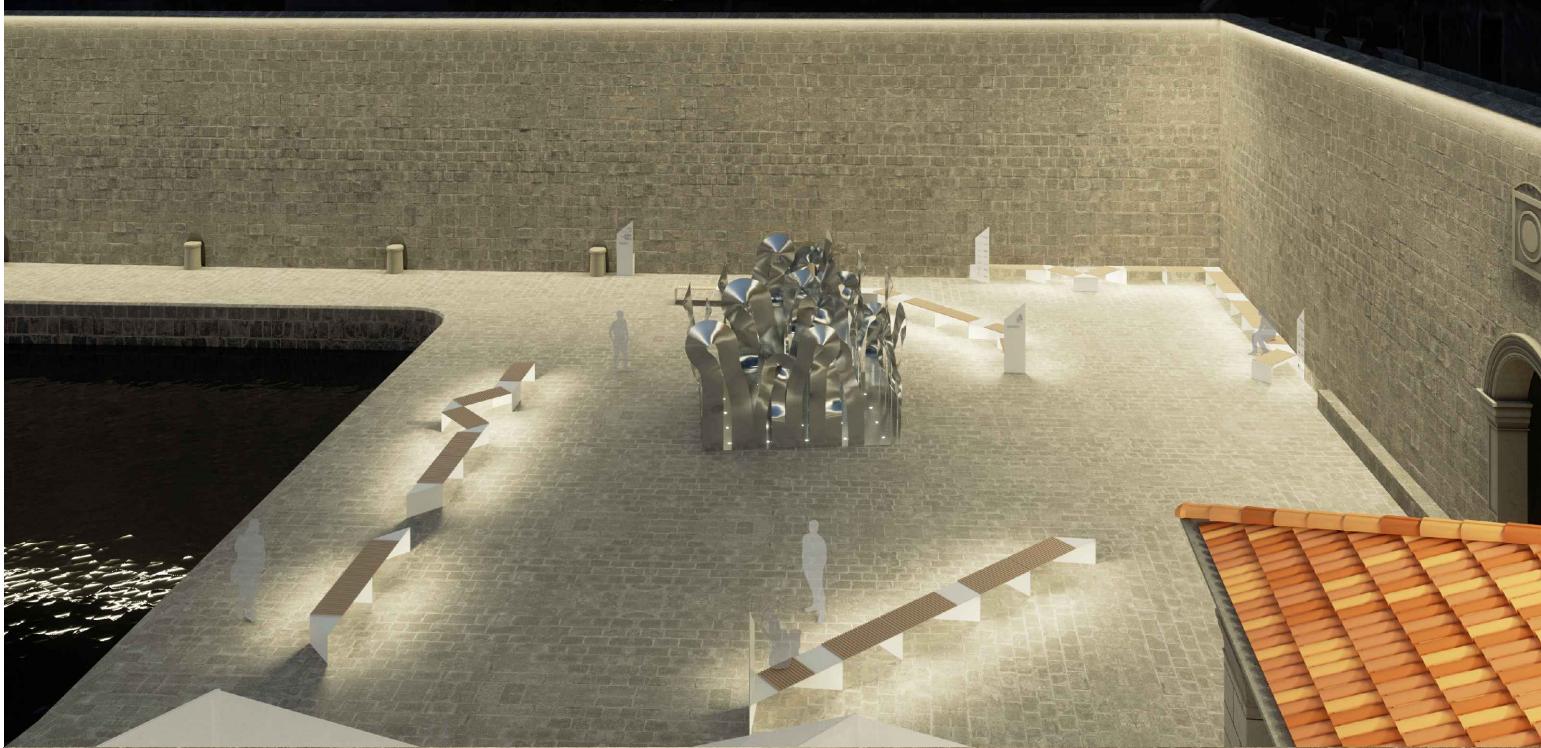

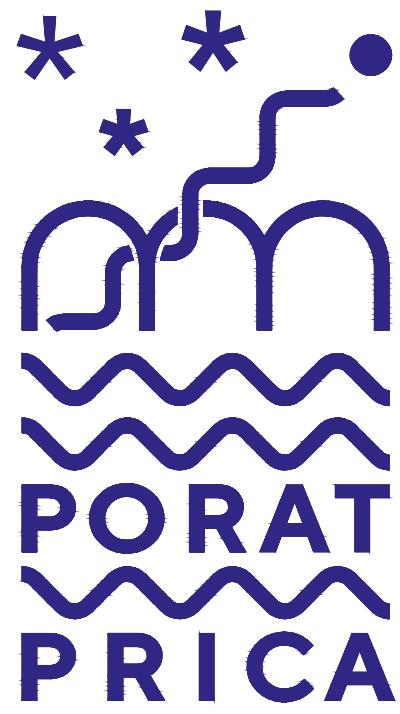

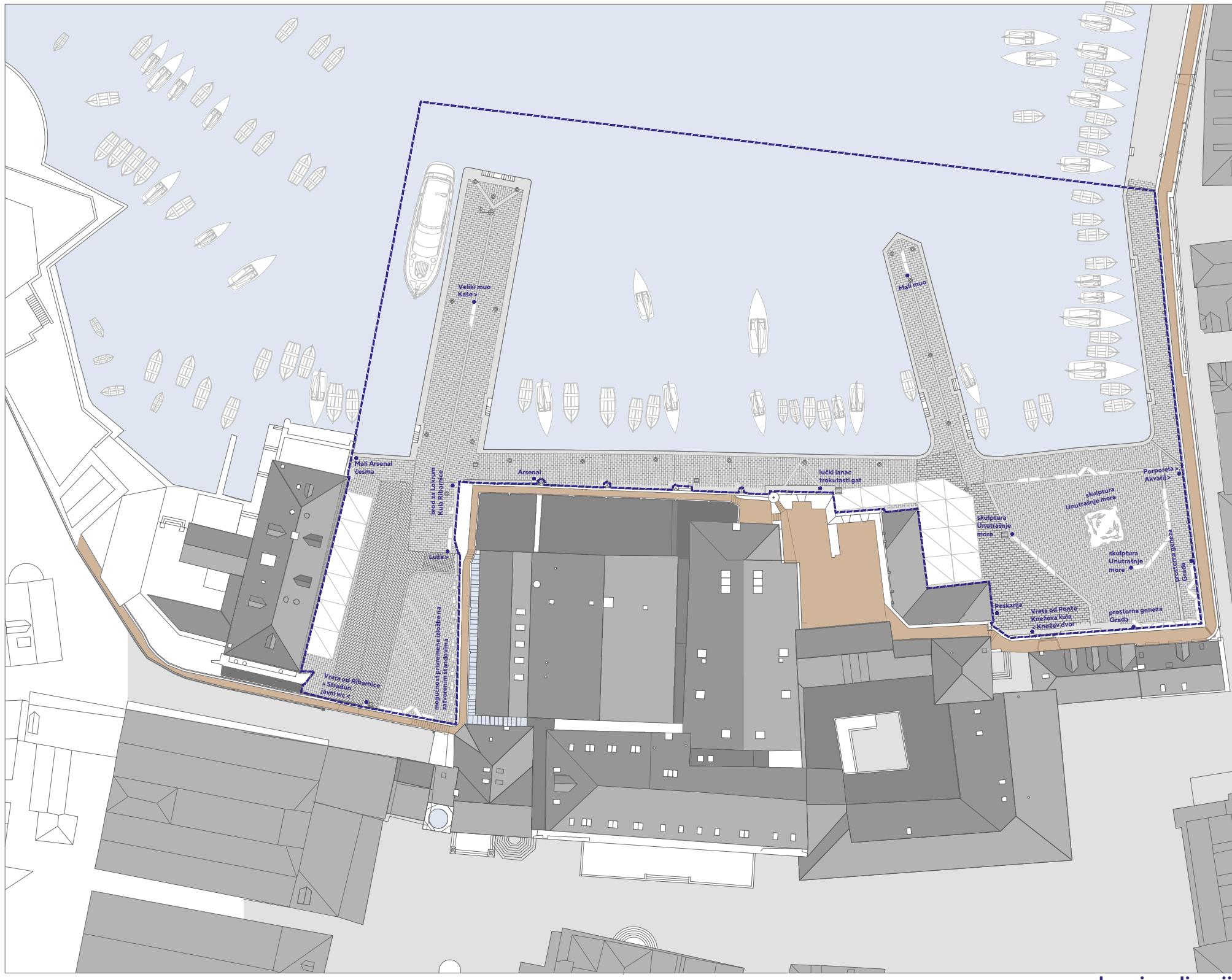

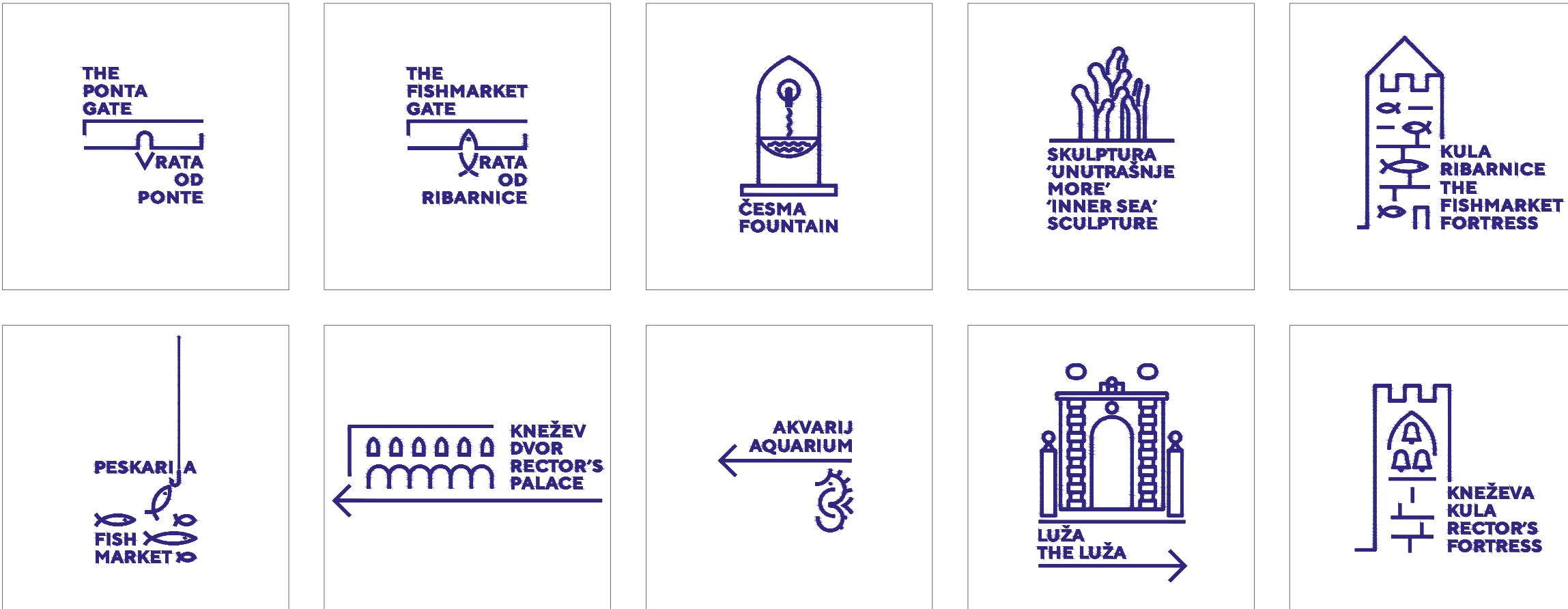
Po zvijezdama se stoljećima navegalo na moru.
Po zvijezdama se navegalo i po povratku na hrid
pjesnika, fantasta, sanjara. U Njarnjas-Grad. Ta
hrid zato ne štiti samo trgovinu i plovidbu od
grubog vremena i grubijeh ljudi, već i *Licenciju*
poeticu i *Ljepotu* da i sami ne pogrubimo. Zato
Porat bez obzira na sve mijene kroz epohe i izgleda
tako sneno, nestvarno lijepo. Kao da se tu
odvajkada samo i navegalo od one Pompejeve
Navigare necesse est, vivere not est necesse do
Shakespeareove *Mi smo tek tvar od koje snovi
sazdani su*.

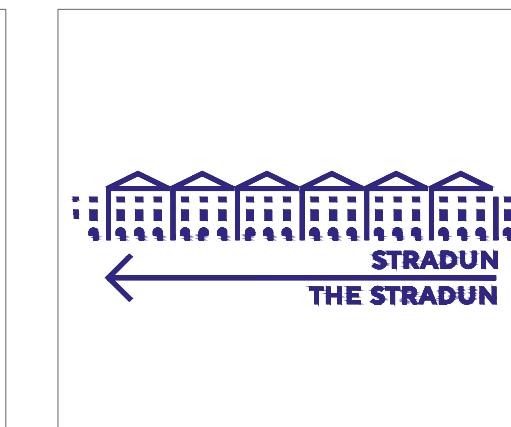
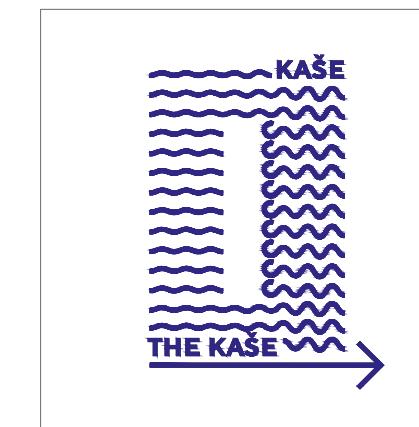
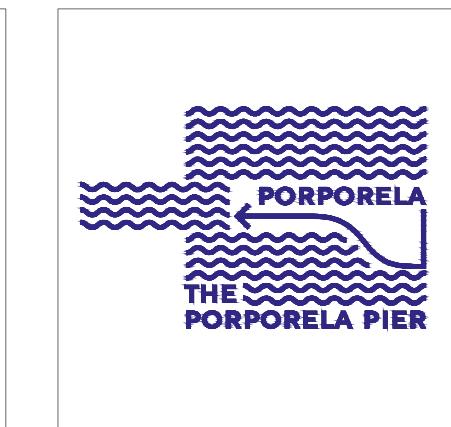
Porat priča od priča je i sazdan, ali i onaj koji priča.

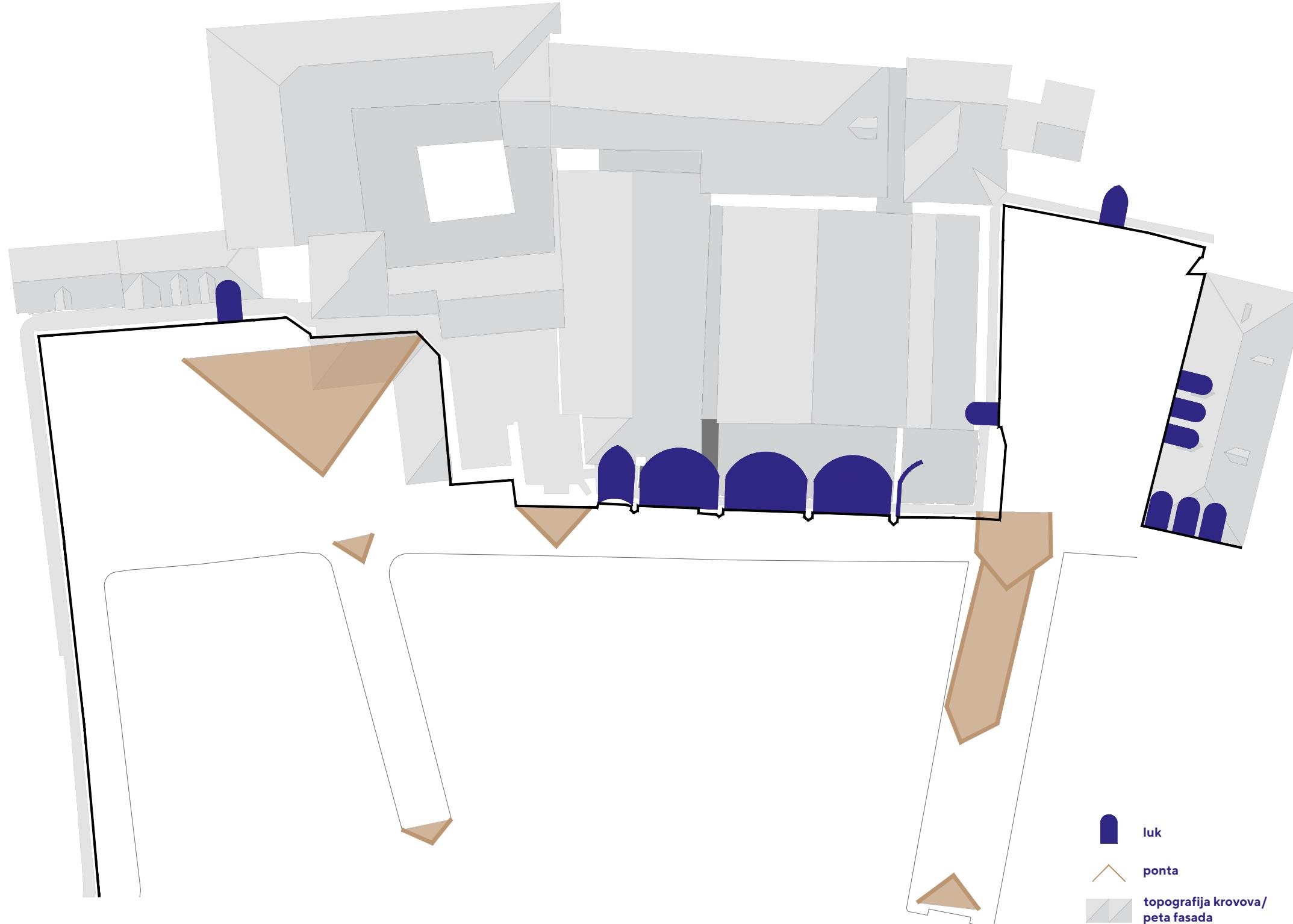

plan signalizacije

plan signalizacije

S obzirom na zadatak projektiranja urbanog interijera, stara gradska luka - Porat sagledava se kao interijer muzeja, dobivajući time novi prepoznatljiv identitet. Porat više nije isključivo tranzitni prostor, nužni prolaz prilikom ulaza u Grad ili čekaonica tijekom odlaska, već zasebna cjelina s vlastitim pričom.

Analizom postojećeg stanja, ali i povijesne geneze prostora, odabrani su osnovni motivi koji se koriste prilikom projektiranja mobilijara. Motiv Ponte, koja se danas može ičitati tek u opločenju ili toponimu, reaktivira se dizajnom klupa, temu i koša za otpad, ali i samom postavom urbane opreme. Ribarnica, trg uglavljen između lukova nekadašnjih Velikih i Malih Arsenala dobiva novo južno pročelje sa štandovima za brodove koji evociraju dubrovačke komercijalne otvore "na koljeno". Topografija dubrovačkih krovova nastavlja se izvan zidina izlomljenim nadstrešnicama ugostiteljskih terasa, poštivajući pravilo dopuštenih suncobrana komunalnog reda na suvremen način.

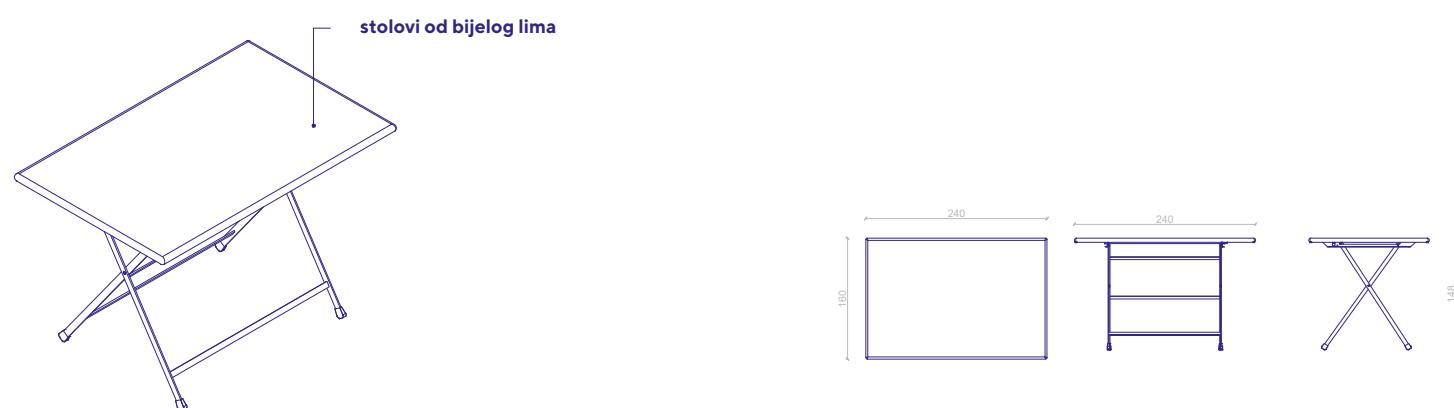
Lagana estetska, gotovo filigranska intervencija postignuta je korištenjem tankog bijelog lima, kao gradivog materijala brodova. Bijeli lim podloga je za signalizaciju ili povijesne crtice, a totemi su dio mobilnog inventara klupa i koševa ili se prislanaju uz zidine i kamene klupice bez sidrenja u postojeće. Postojeći nered luke rješava se čistoćom i uniformnošću, koje su tek podloga za nužne reklame ugostiteljskih i komercijalnih sadržaja. Na taj način se u vrijeme privremenog ili trajnjeg zatvaranja objekata, prostor vraća u nulto stanje, očišćen od svih nepotrebnih sadržaja.

stolice

stolovi

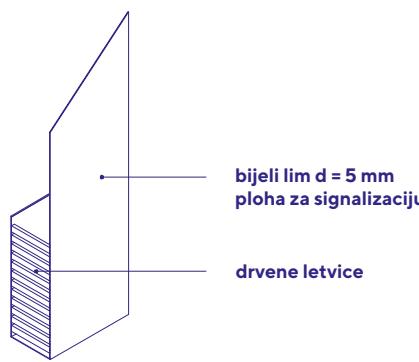
klupe

totemi

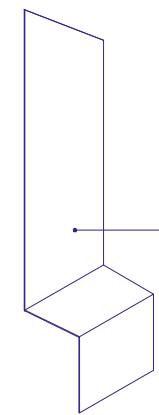
tip a - s košem za otpad

bijeli lim d = 5 mm
ploha za signalizaciju

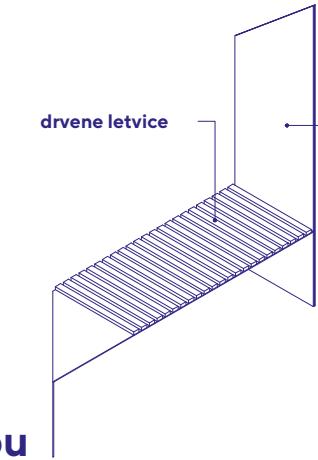
drvene letvice

tip b - uz pižulet

bijeli lim d = 5 mm
ploha za signalizaciju

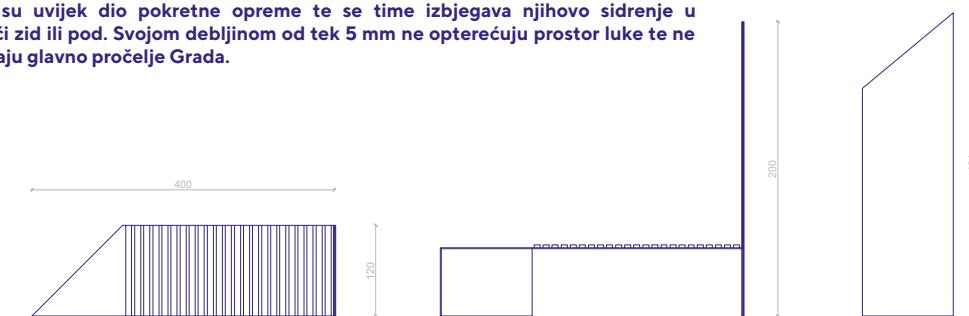
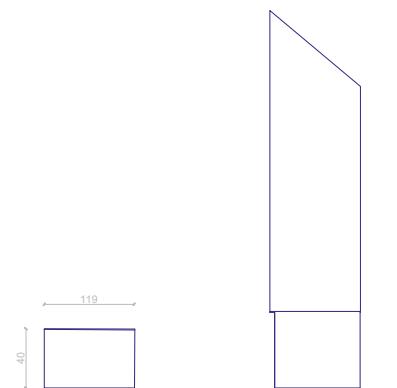
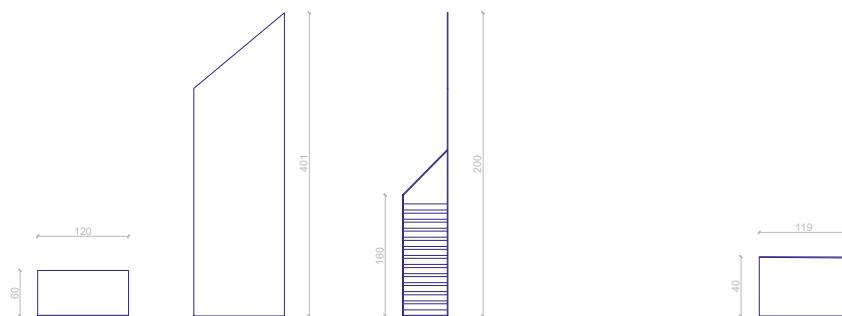
tip c - uz klupu

drvene letvice

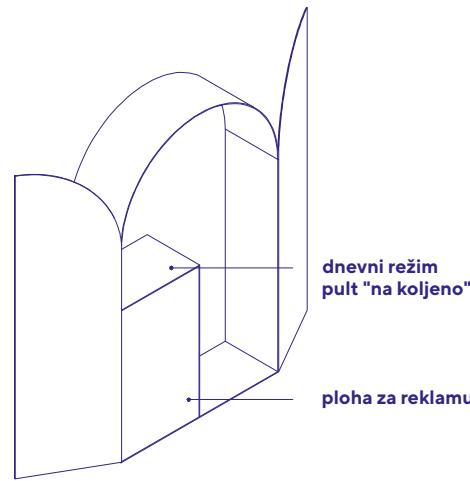
dvostruki bijeli lim d = 5 mm
ploha za signalizaciju

Totemi su uvijek dio pokretne opreme te se time izbjegava njihovo sidrenje u postojeći zid ili pod. Svojom debljinom od tek 5 mm ne opterećuju prostor luke te ne narušavaju glavno pročelje Grada.

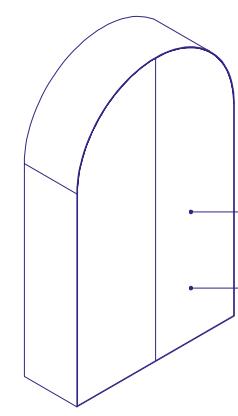

štandovi za prodaju karata

tip a - privatni

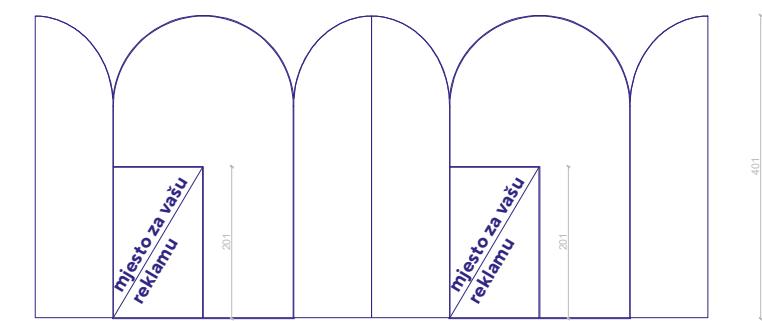

dnevni režim
pult "na koljeno"
ploha za reklamu

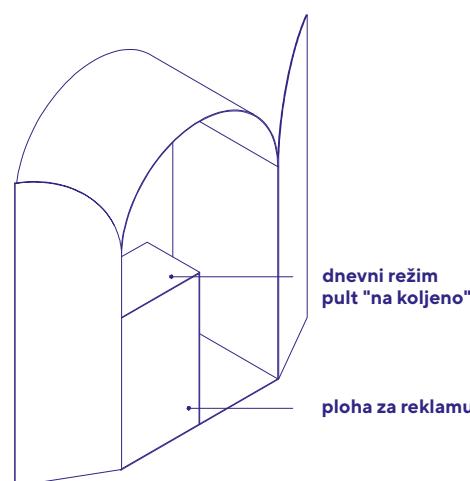
noćni režim
bez reklama

bijeli lim d = 5 mm

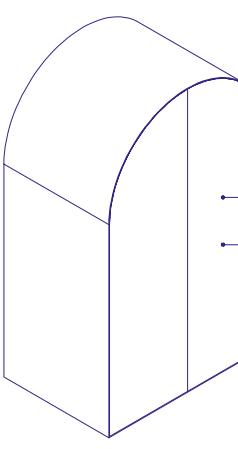
Preko dana, štandovi se rastvaraju te se otklopljene stranice međusobno prihvataju, stvarajući novi bočni "trijem" trga s komercijalnom namjenom. Reklame izletničkih brodova postavljaju se na unificiranu plohu, koja se po noći zbog zaklapanja štandova ne vidi. Na taj način, noćna atmosfera trga i restorana neopterećena je šarenilom ponude, a zatvorene plohe mogu poslužiti i kao podloga za dodatnu signalizaciju luke.

dan

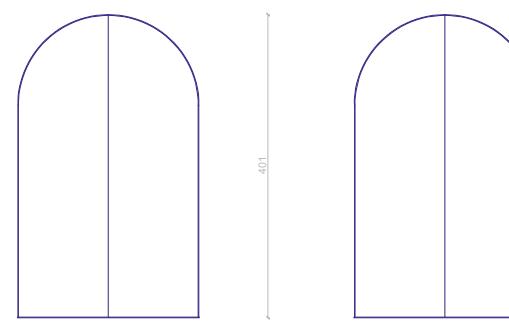
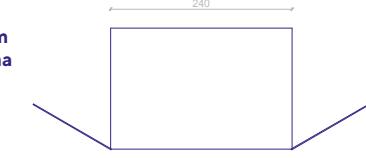

dnevni režim
pult "na koljeno"
ploha za reklamu

noć

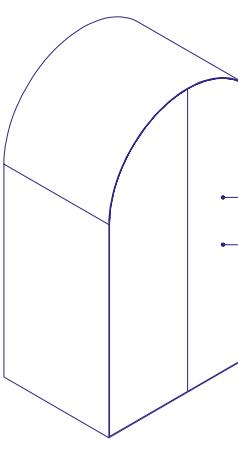
bijeli lim d = 5 mm
noćni režim
bez reklama

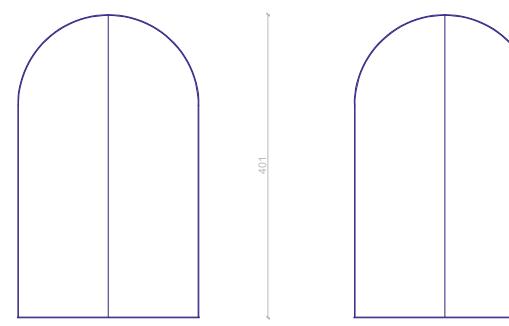
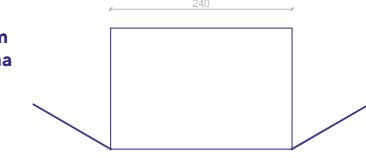
tip b - Lokrum

dnevni režim
pult "na koljeno"
ploha za reklamu

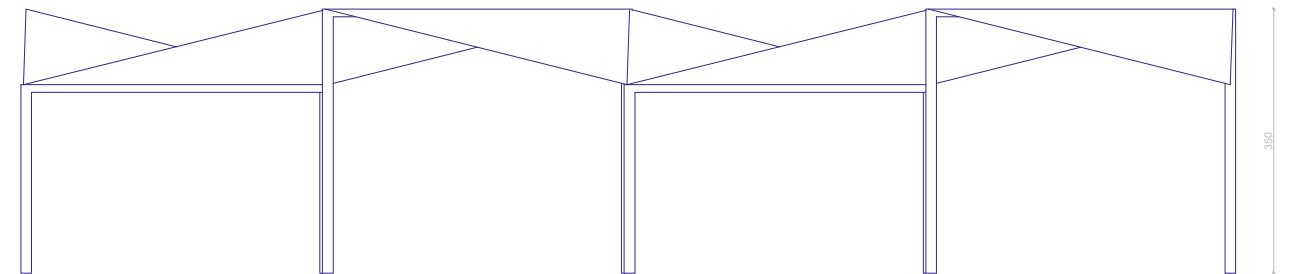
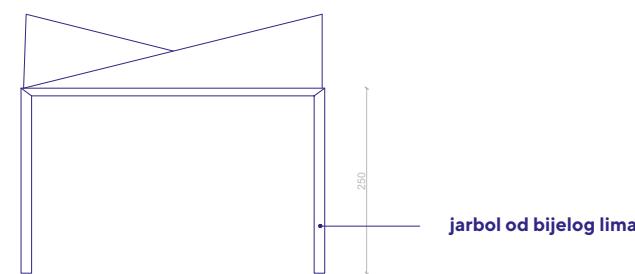
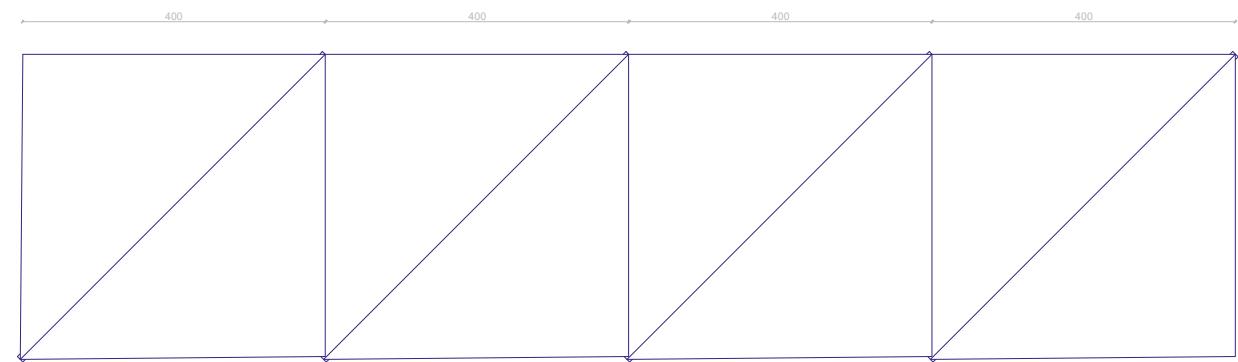
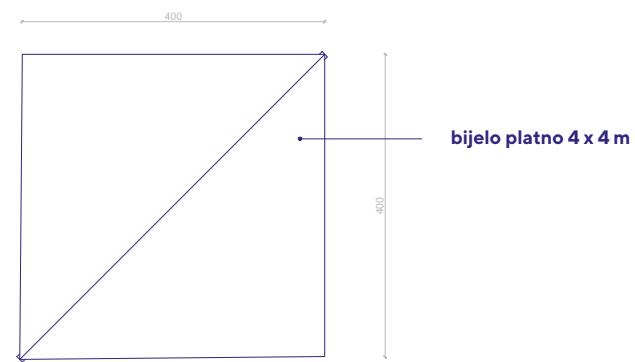
bijeli lim d = 5 mm
noćni režim
bez reklama

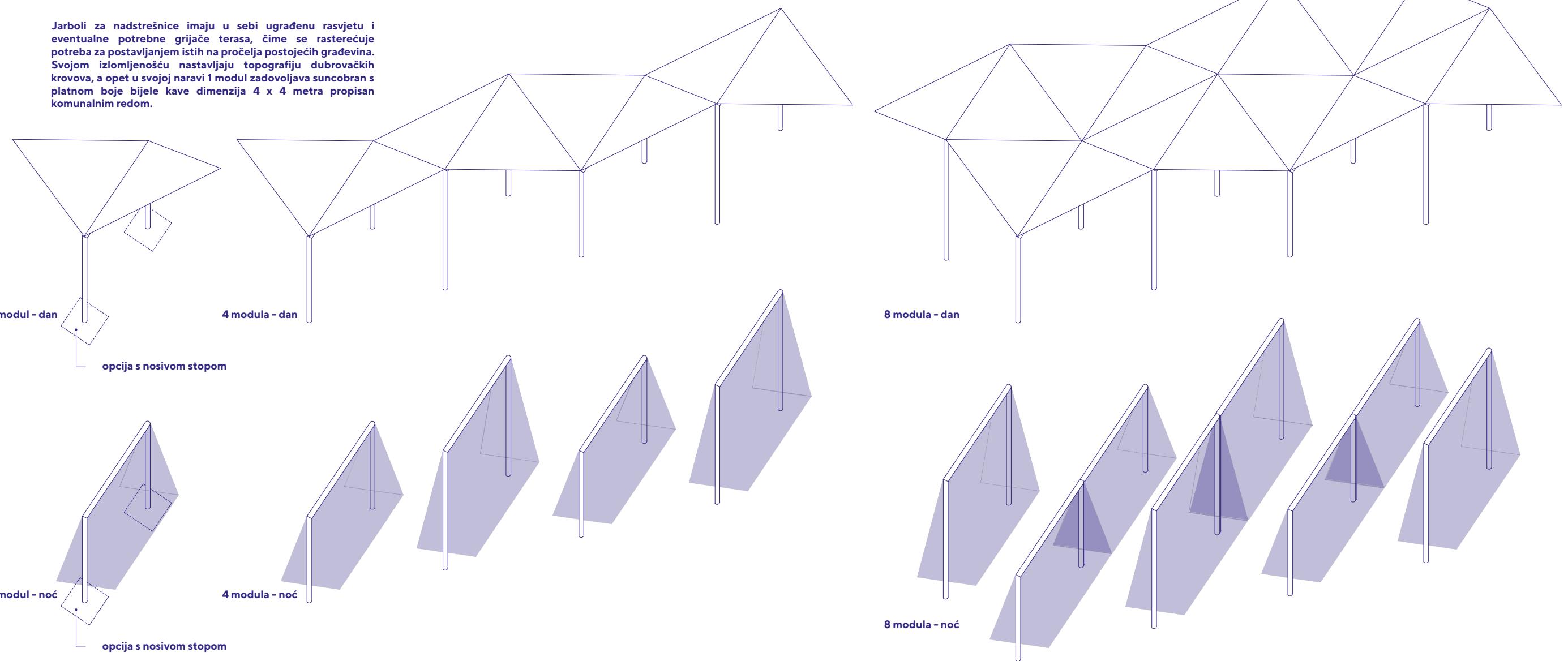

jarboli za nadstrešnice

Jarboli za nadstrešnice imaju u sebi ugrađenu rasvjetu i eventualne potrebne grijače terasa, čime se rasterećuje potreba za postavljanjem istih na pročelja postojećih građevina. Svojom izlomljenošću nastavljaju topografiju dubrovačkih krovova, a opet u svojoj naravi 1 modul zadovoljava suncobran s platom boje bijele kave dimenzija 4 x 4 metra propisan komunalnim redom.

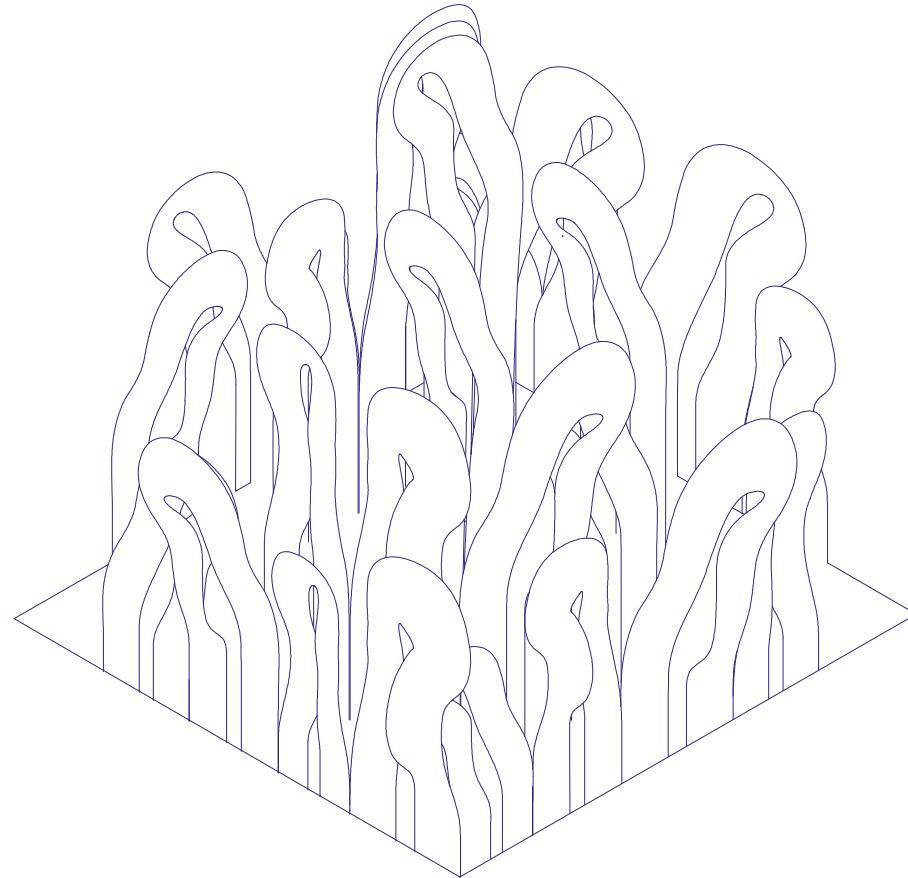

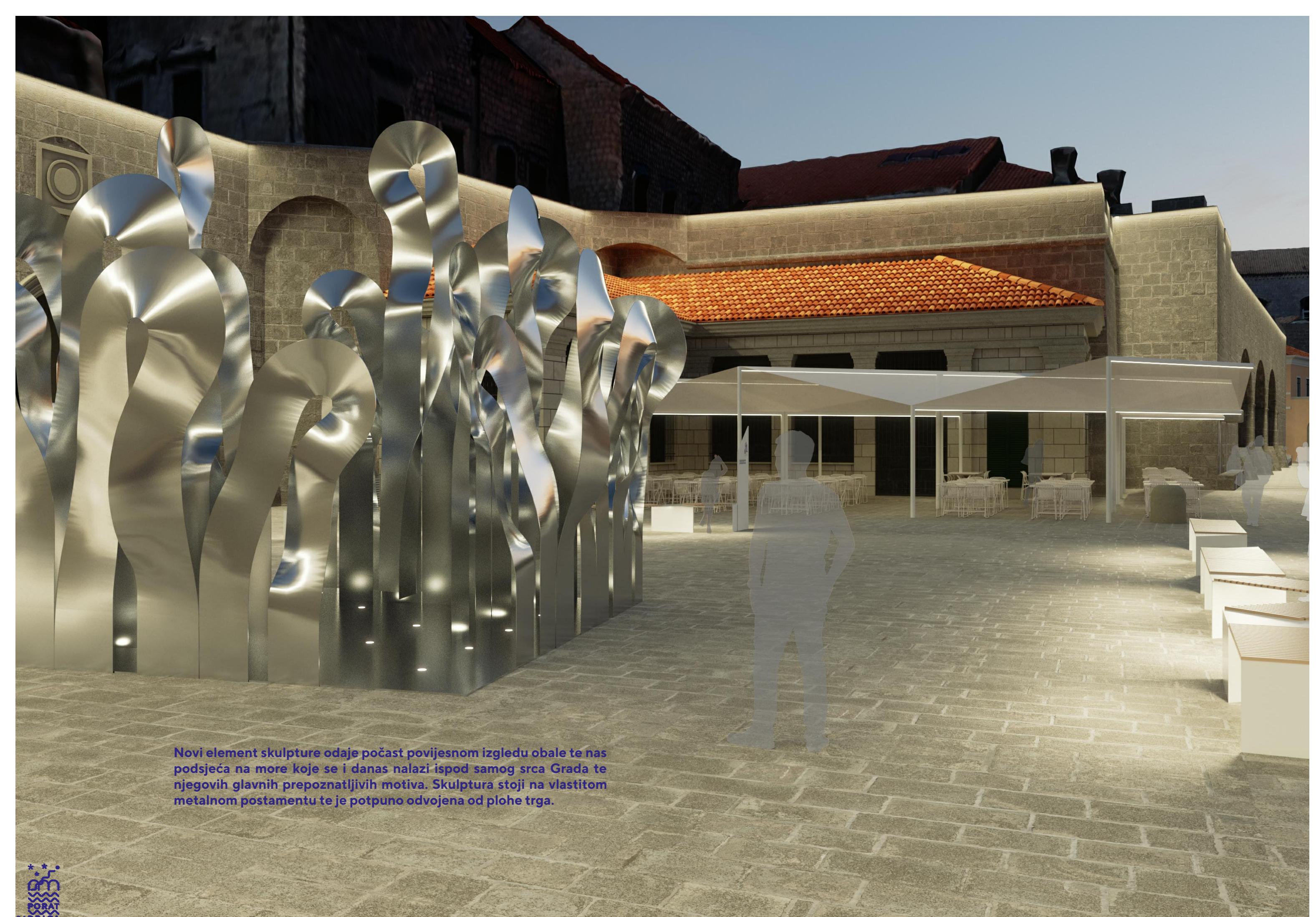

Naviklo je kroz stoljeća *Unutrašnje more* na ustupke kopnu. Ne zna se jesu li ti ustupci bili praćeni obećanjem da je posljednje, niti je li razočarano u ljude zbog iznevjerenih obećanja.

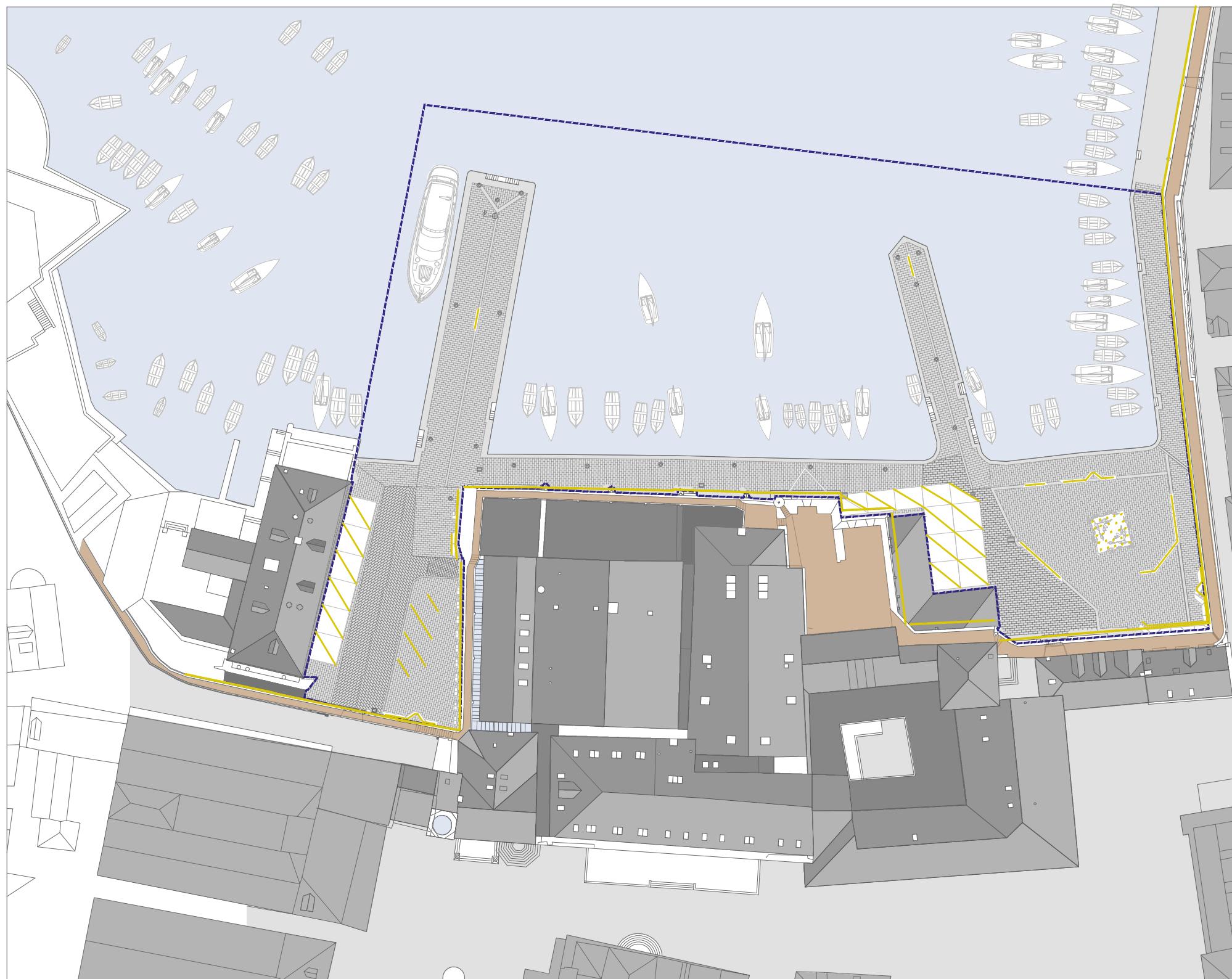
U svakom slučaju obale Prijekoga, Paludazza, Kule Kaštila ne oplahuje odavno, još i prije nego li je kompas pronašao Mediteran, a vrijeme preselilo u kazaljke. Povijest nešto preciznije zapisuje njegove ustupke ponti i njenom mulu okrugle 1500., šetnici uz Pustijernu 1566. kao i proširenju mula 1850. godine. Današnji izgled na kojem skulptura stoji, zahvaljujemo velikodušnom ustupku *Malog mora*, kako ga još zovemo, austrijskoj upravi 1869. godine. Jer zna more da su mali velikodušnici, a ne površinom – veliki. Skulptura obilježava povratak *Unutrašnjeg mora* na svoje mjesto i omogućuje mu dodir s drugim unutrašnjim morima. Tko zna kakva li sve ta druga unutrašnja mora kriju osobne nevere, brodolome, i kakve ustupke. Svatko tko ih u skulpturi, u intimi njenih valova, velikodušno prizna, povećava *Malo more*. I ono naše, i ono svoje. Ako se na tren i učini da u srebrnim valovima ugledate sebe, ne zanosite se. To se samo more gleda iznutra. Ili izvana. Kako Vam drago.

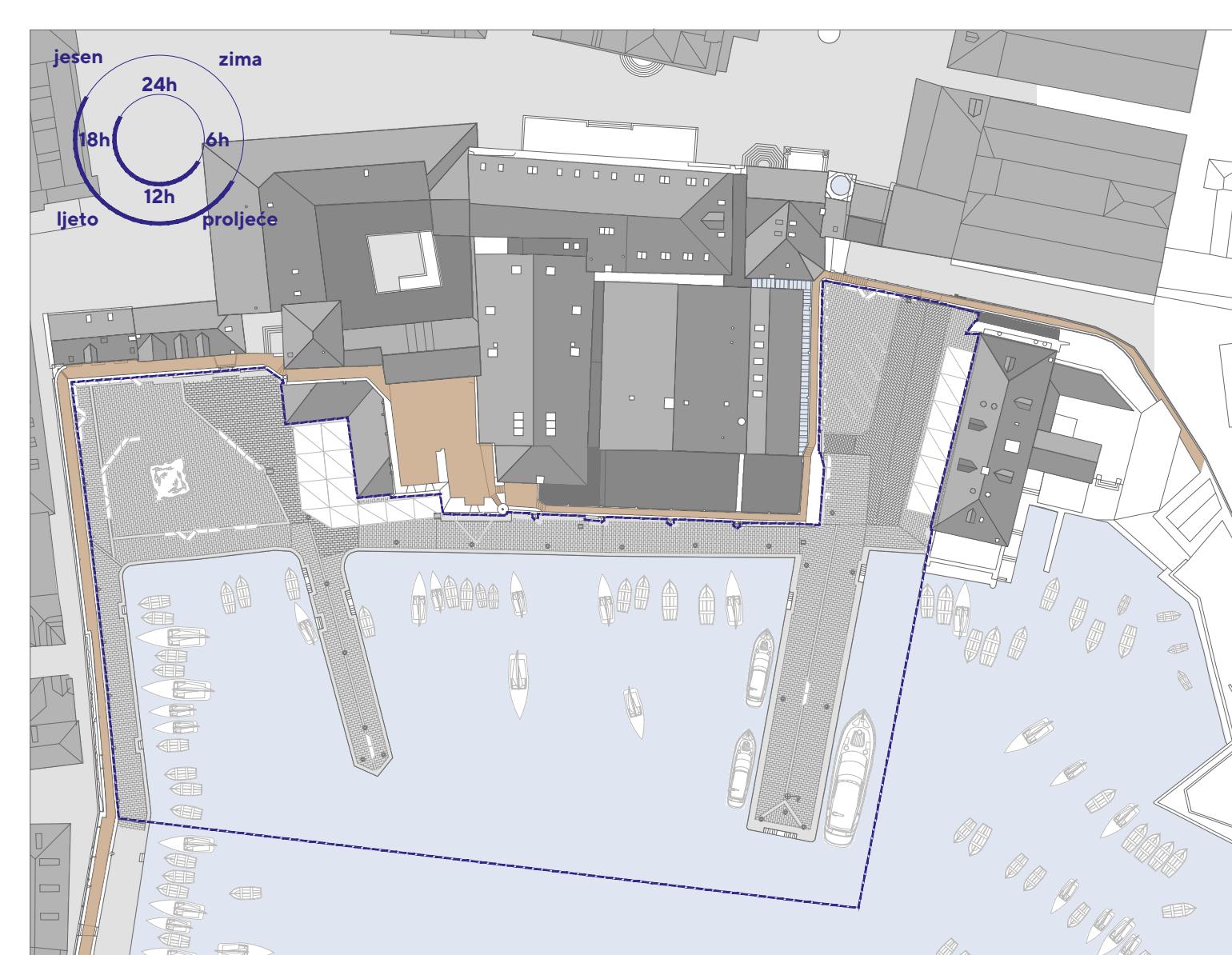

Novi element skulpture odaje počast povijesnom izgledu obale te nas podsjeća na more koje se i danas nalazi ispod samog srca Grada te njegovih glavnih prepoznatljivih motiva. Skulptura stoji na vlastitom metalnom postamentu te je potpuno odvojena od plohe trga.

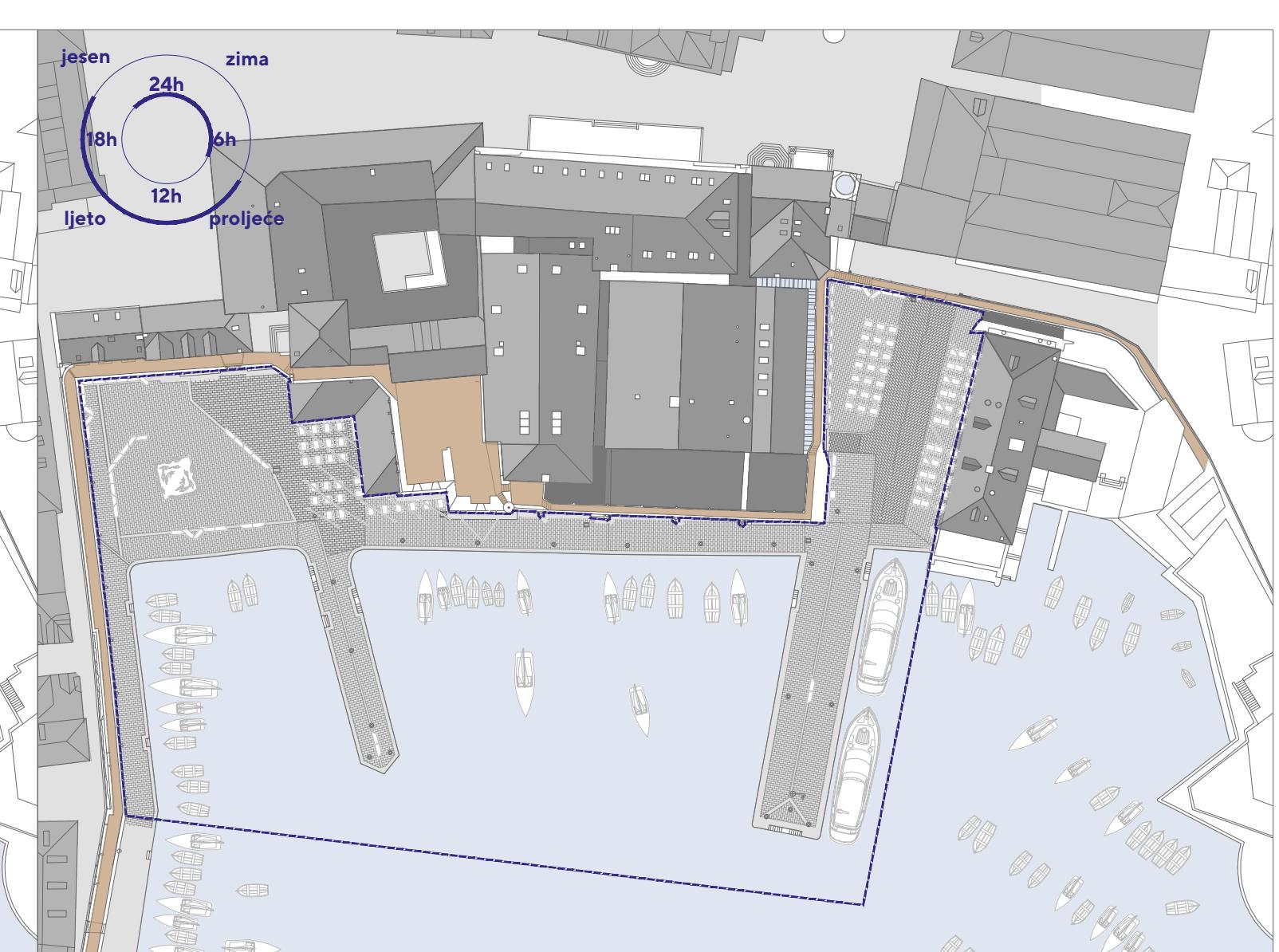
plan rasvjetnih tijela

Postojeća rasvjeta gradske luke u obliku kopija nekadašnjih fenjera je neprihvativljiva za jedan suvremen srednjovjekovni grad, a svojom točkastom pozicijom ne govori puno o Gradu. Predviđa se linearna rasvjeta u obliku wall washer-a koja naglašava obris zidina te koja svojom indirektnom rasvjetom pruža intimniju noćnu atmosferu za šetnju lukom ili Porporelom. Jarboli nadstrešnica u sebi imaju ugrađenu rasvjetu koja neovisno osvjetljava terase restorana. Trgovi i proširenja dodatno su osvijetljeni indirektnom ugradbenom rasvjetom ispod klupa koja svijetli u pod te time ne pridonosi svjetlosnom onečišćenju. Na ovaj način Dubrovnik dobiva novu, ali prepoznatljivu noćnu vizuru s Jadranske magistrale.

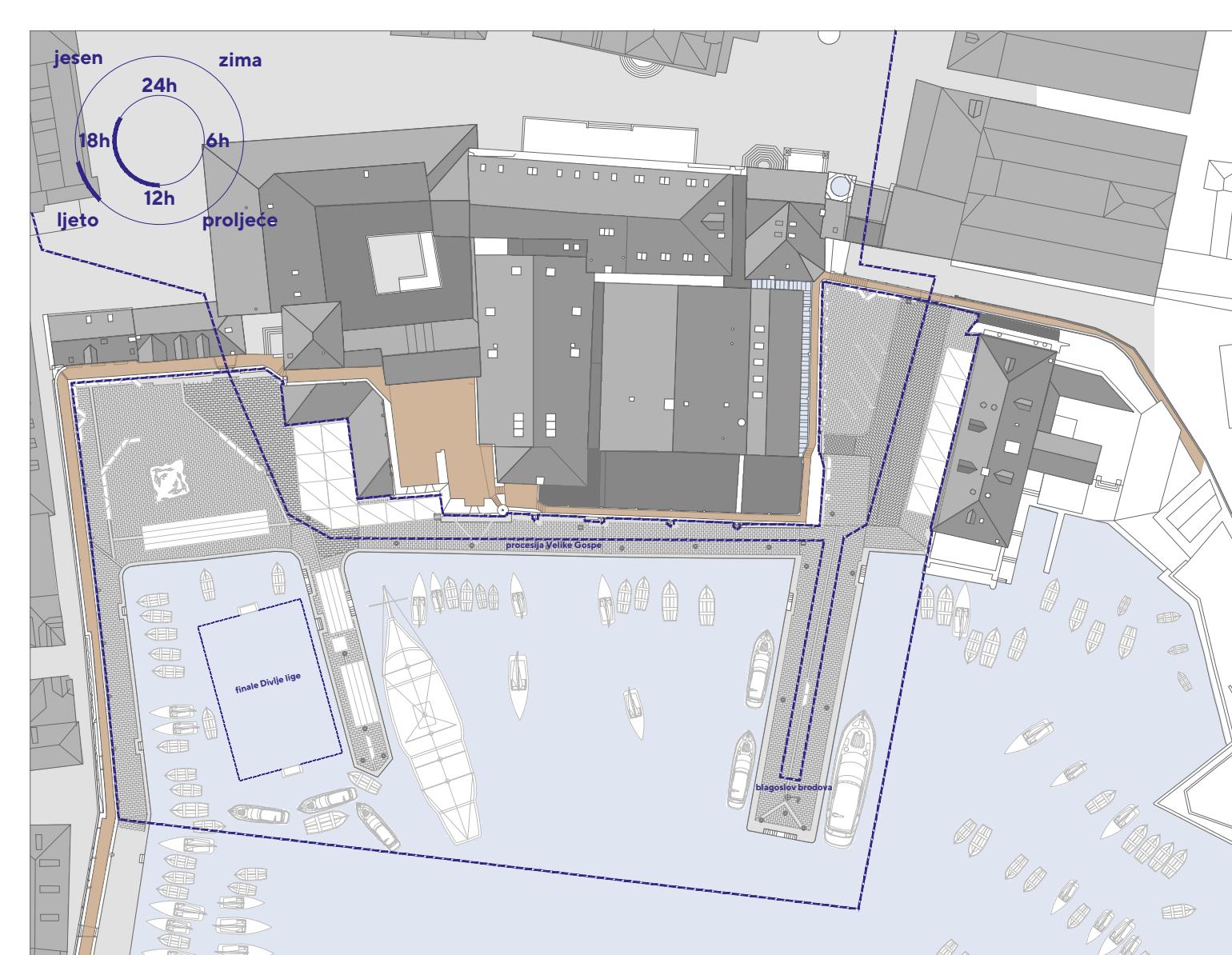

/terase restorana su natkrivene, štandovi otvoreni/ **dnevni ljetni režim**

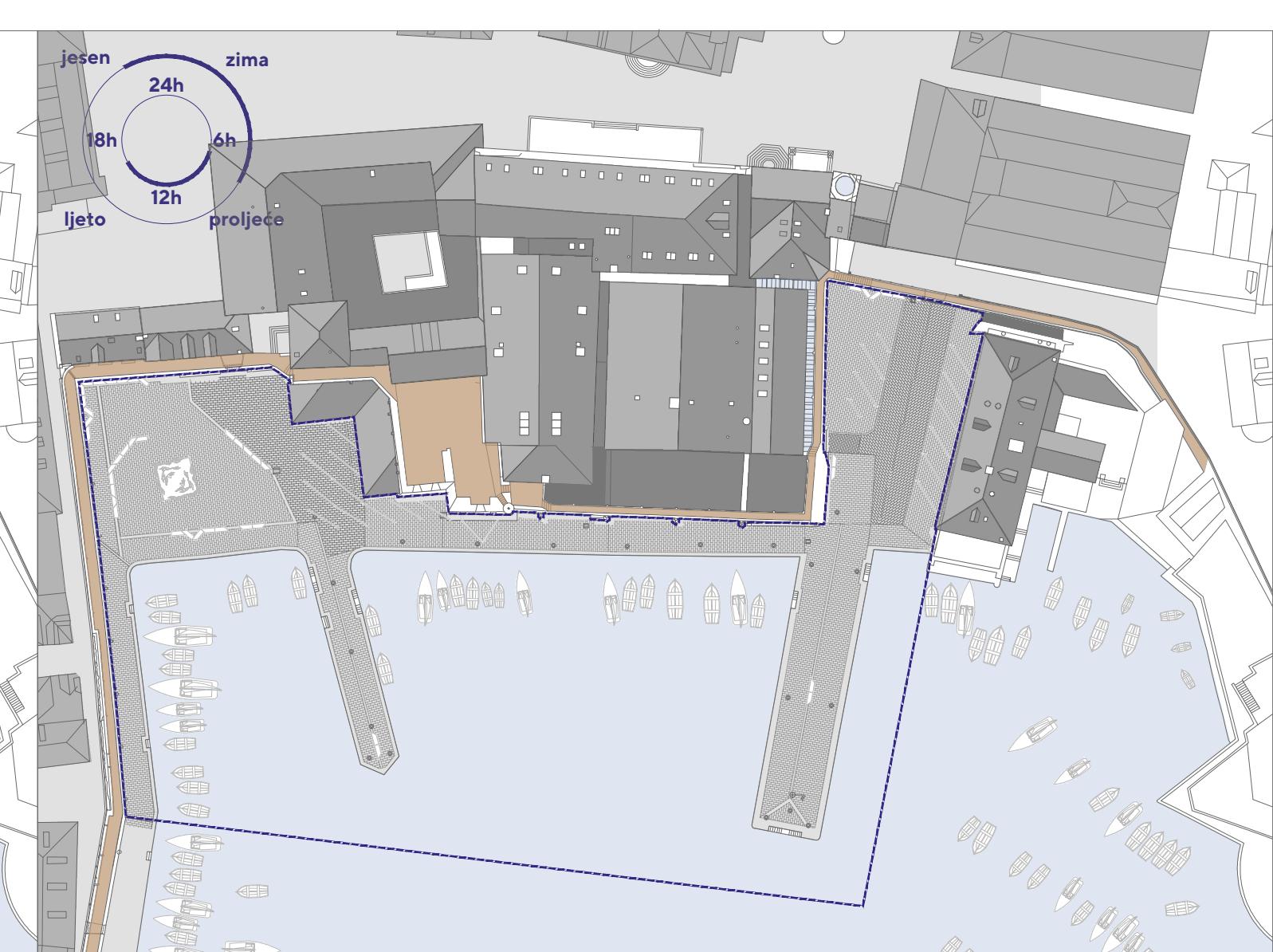

noćni ljetni režim /nadstrešnice su sklopljene, terase osvijetljene, a štandovi zaklopljeni/

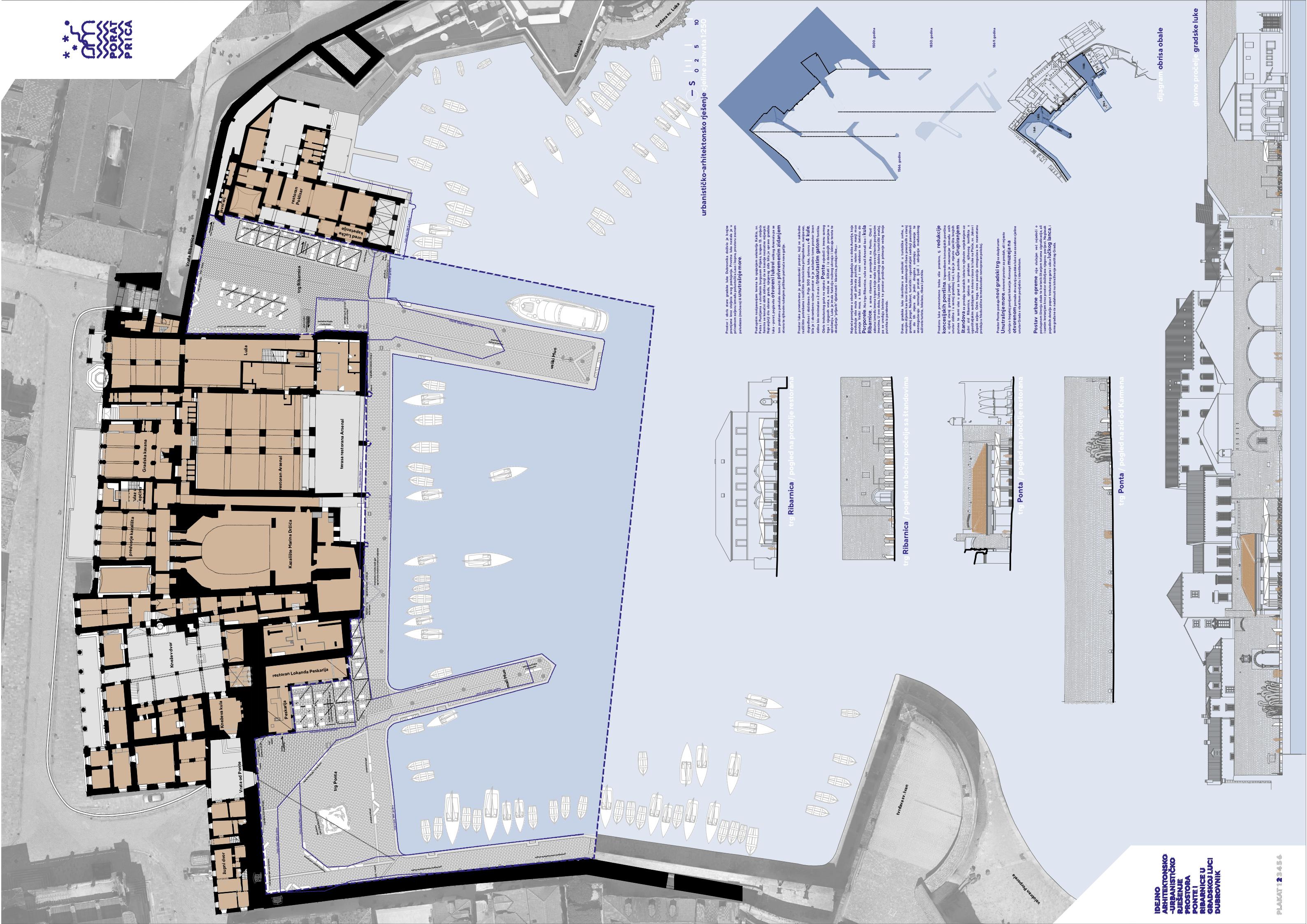

/u tijeku je finale Divlje lige u Portu, prvi red klupa je uklonjen; isti mjesec je i procesija za blagdan Velike Gospe/ **[ljetni režim - srce sezone](#)**

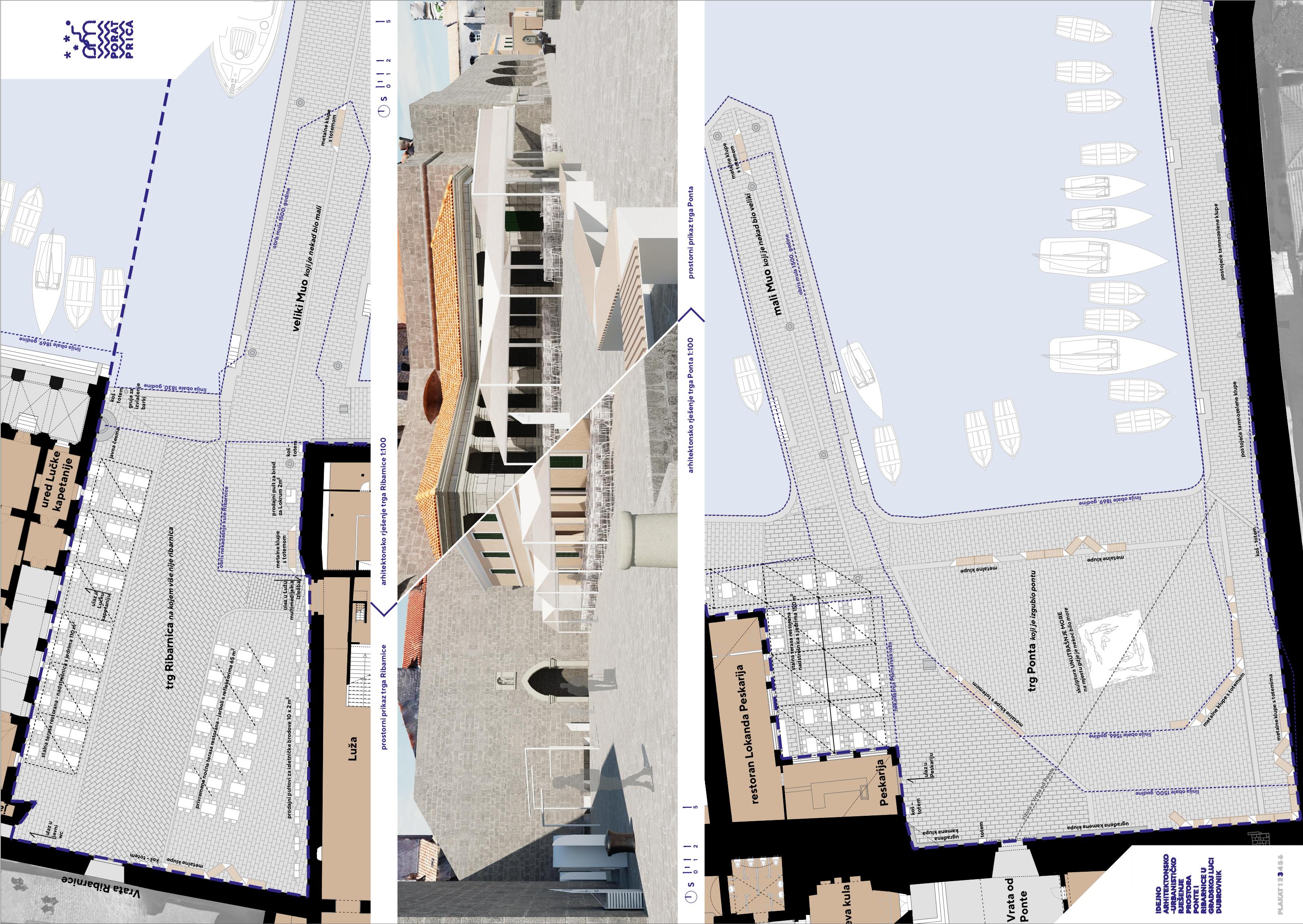

zimski režim /Grad je prepušten lokalcima, a Porat ribarima/

-URBANISTIČKO
RJEŠENJE
PROSTORA
PONTE I
RIBARINICE U
GRADSKOJ LUCI
DUBROVNIK

trg Ribarnica dnevni režim

trg Ribarnica noćni režim

trg Ribarnica dnevni režim

trg Ponta noćni režim

trg Ponta dnevni režim

